



maandschrift voor bijenteelt

verschijnt maandelijks
61e jaargang maart 1959 no. 3

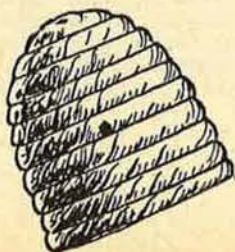
Kunstraat EN HOE HET TE GEBRUIKEN

KUNSTRAAT VAN DE ALLERBESTE KWALITEIT

broed- of honingkamerformaat,
naar keuze, per kg f 7,—

Voor uw zuivere was betalen wij f 5,—;
voor uw ruwe raat f 1,30 per kg.
Verwerken van zuivere was tot kunst-
raat f 1,50 per kg.

In onze nieuwe prijscourant vindt u het
beste voor de laagste prijs. Voor zover
de voorraad nog strekt zenden we u
gaarne **gratis** een geïllustreerde handlei-
ding voor het inzetten van kunstraat enz.



Laat elk volk in april een paar kunstraten uitbouwen en
kijk eens, hoe gretig de koningin die met eitjes belegt!
Neem in mei een paar ramen met veel stuifmeel uit de
kast en geef er ramen met kunstraat voor terug. In de
plaats van het stuifmeel krijgt u broed en... meibijen
worden haalsters voor de zomerdracht!

Hang **nimmer** kunstraat in een volk dat zwermneiging
heeft. Hang **nimmer** kunstraat in een volk als er niets
te halen is. Zo'n volk is niet in de stemming om de
kunstraat mooi uit te bouwen. Wilt u in drachtloze tijden
tóch kunstraat laten uitbouwen, dan moet u voeren. Geef
nimmer kunstraat aan een klein volkje, de bijen bouwen
het alleen maar uit zover ze het kunnen bezetten.

Maar als u in de onderbak tijdens de voorjaarsdracht een
sterk volk hebt, geef dan in de bovenbak wat kunstraat.
Die wordt prachtig en „van lat tot lat" uitgebouwd.
Onze nieuwe kunstraatwalsen geven een mooie, diepe
celindruk, wij verwerken alleen brandzuivere geurige
bijenwas en... wij proberen **niet** u een velletje per kg.
méér te leveren ten koste van de kwaliteit.

Goede dingen

BIJENHUIS WAGENINGEN

TELEF. 2863
GIRO 823276

Bijenvolken voor fruitbloeï 1959

De afd. Bunnik-Houten e.o. kan weer plaatsen een aantal bijenvolken op het fruit. Door de sterk gestegen onkosten heeft de afdeling besloten de verhuurprijzen te verhogen. De fruittelers betalen nu f 7,50 voor kasten (dus f 1,50 meer) en voor korven f 6,50 per korf (f 1,-- meer). Daarnaast ontvangt men nog een bijdrage in de vrachtkosten variërende van 25 cent tot 1 gulden per volk naar gelang de afstand. Als administratie- en propagandakosten brengt de afd. Bunnik 75 cent per volk in rekening. Tevens zorgt zij voor incassering der huurprijzen. Zij die volken willen plaatsen, gelieven dit zo spoedig mogelijk op te geven met welk aantal. Alleen goede sterke volken komen in aanmerking voor plaatsing. Plaatsingsmogelijkheden in de provincies Utrecht, Noordholland en in de Betuwe. Alle nadere inlichtingen verkrijgbaar bij de afd. Bunnik-Houten e.o., Achterdijk 26, Bunnik. Postzegel voor antwoord insluiten. Abonneert u verder op Bijennieuws, het orgaan der afd. Bunnik waardoor u regelmatig op de hoogte blijft van alle activiteiten der afd. Bunnik-Houten e.o.

C. P.

Redacteur: R. P. Groenveld, Adres Redactie en Administratie: Bijenhuis, Wageningen, Tel. 2863. Postrekening 846801.

Commissie van Redactie: A. S. Planting, B. A. v. d. Sande en A. Vink. Adviseurs: de Rijksbijenteeltconsulenten.



**DOE IN 1959 ALLEMAAL
UW HONING IN DEZE BOKAAL**

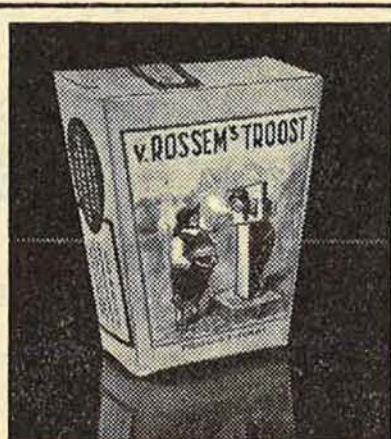
van *H*oren en *Z*ien

RIJK EN GELUKKIG

Over rijk zijn valt heel wat te schrijven. Over gelukkig zijn niet minder. Wanneer is men rijk, wanneer gelukkig? In 't algemeen verbinden we met rijk zijn veel geld of goed te bezitten. Toch is materiële rijkdom geen vaste waarborg om gelukkig te zijn. Kijk er rijke mensen maar eens op aan. Er mankeert er bij hen nog al eens heel wat aan. Tolens had daar ook wel oog voor toen hij schreef, „Schat naar de gevels der huizen het geluk dat er in woont niet“.

In die hoek moeten we dus niet zijn om veel voorbeelden van rijk en gelukkig aan te wijzen. Er zijn mensen die hun hele leven hard gewerkt hebben, die door verstand en energie en nog vooral door de bijstand van Vrouwe Fortuna een flink vermogen bij elkaar gekregen hebben. Ik ken er zo meerdere persoonlijk en steeds klagen zij maar dat het niet meevalt. Dat zij zorgen hebben. Dat het opbouwen van de zaak of het vermogen moeilijk was, doch dat het op peil houden nog grotere zorgen baart. Ach ja. Maar die arme rijke mensen hebben er geen erg in dat zij gezond zijn, en dat gezondheid eigenlijk de grootste, en als het er op aankomt de enige rijkdom is, de belangrijkste in het leven.

Want als we gezond mogen zijn en werken mogen, het ook moeten doen om aan ons dagelijks brood te komen, en wij straks onze bijen weer mogen zien vliegen, dan zijn we gelukkig. Dan wordt in 't zonlicht iedere bij een edelsteen. Een smaragd, een opaal, een diamant. Smaragd? Dat is toch groen? Hoe kan een bij nu groen zijn? Echt waar. Bekijk ze maar in de vlucht met half toegeloken ogen door uw wimpers. Ge zult dan uw rijkdom zien. Niet te schatten is dan uw rijk bezit en uw geluk. ♦



Het beroemde goudgele pakje Van Rossem's Troost, dat vrijwel iedere pijproker van nabij kent.

Het kostelijke, meer dan 200 jaar oude prentje van de rijke, vriendelijke „poorter“, die de - even goedlachsle - „schavuit“ een trekje aan zijn pijp biedt, is immers al van oudsher een waarborgteken voor uitstekende tabaksmélanges. Ook hier deed een moderne technische vinding zijn intrede. De gezellige „handig-stoppen“ pakjes (wereld octrooi!) worden momenteel voorzien van een plastic binnenvoering.

Hiermede zal het fijne aroma van dit internationaal befaamde merk nog beter worden beschermd. (De prijzen voor Nederland blijven voor Troost baai 80 ct; voor Troost krul 90-ct)

Vijanden van de bijen

Ir. J. DE RUITER
ASSEN

In de meeste standaardwerken op het gebied van de bijenteelt vinden we meestal een groot aantal dieren als bijenvijand gesignaleerd. De meeste imkers lezen zo'n opsomming en halen de schouders op. Kat, bunsing, marter, mees en egel zouden onze bijen belagen. Het valt meestal wel mee. Op drie meter afstand van mijn bijenstal broedt jaarlijks een mezenpaar, maar van „schade” aan mijn bijenvolken heb ik nooit iets bemerkt. Wel worden in het voorjaar de dode bijen vóór de kasten opgeruimd en er zal dan ook wel eens een levende bij sneuvelen. Maar daarvoor zou ik de mezen in de tuin beslist niet willen missen. Vorige zomer bracht een egelpaar in onze tuin vijf jongen groot. Een gedeelte van de familie egel ging tegen de avond voedsel zoeken in de tuin van mijn buurman, via een vast paadje, voorlangs de bijenstal. Meermaalen 's avonds heb ik de egels geobserveerd, maar niet één keer heb ik waargenomen, dat deze stekeldragers interesse hadden voor de bijen.

Voor één der gesignaleerde vijanden moet ik echter beslist een uitzondering maken, en wel de **grote rode bosmier**. Opdat mijn mede-imkers er hun voordeel mee kunnen doen, het volgende. De bijen zouden naar de heide worden gebracht. Een paar „spie-imkers” hadden van te voren een mooi plekje uitgezocht aan de rand van de heide, op een iets hoger en dus mooi droog plekje, aan de rand van een hakhoutbosje.

Op de dag dat de kasten naar de heide zouden worden gebracht, was het toevallig warm weer. De bijen vlogen dus nog tot vrij laat in de avond en het was dan ook al meer dan schemerdonker, toen de expeditie bij de heide aankwam. In het schijnsel van brandende autokoplampen werden de kasten op hun plaats gezet en na het signaal „geef ze de ruimte”, werden de vlieggaten geopend. Als rechtgeaard imker ging ik enkele dagen later eens even een kijkje nemen, om te genieten van nectar halende bijen. Op enige afstand van de standplaats gekomen viel mij direct op, dat er met één der kasten iets niet in orde was. Het betrof een dubbelwandige simplexkast. Ik wil hier direct aan toevoegen dat ik in verband met het volgende, niets bedoel te zeggen ten nadele van dit kasttype. Direct viel mij op, dat het gehele bijenvolk in rep en roer was. Dichterbij gekomen zag ik dat de zijwanden en de voorkant van de kast zodanig met een wriemelende mierenlaag waren bezet, dat de groene verf van de

kast nauwelijks meer was te zien. De rovers liepen in horden het vlieggat binnen en voerden met de bijen een veldslag op leven en dood. Vechtend met mieren, kwamen vanuit de kast bijen over de vliegplank naar buiten. Direct stortten zich buiten de kast meerdere mieren op zo'n vechtende bij, die dan direct door de mieren werd afgemaakt. Ik constateerde dat de bijen niet in staat waren hun angel in het slanke mierenlijf te priemen, terwijl omgekeerd een vijftal mieren met gemak een bij buiten gevecht stelde. Om mijn bijenvolk van een wisse ondergang te redden, was het dus zaak om snel maatregelen te nemen.

Langs de weg had ik een massa bloeiend **boerenwormkruid** gezien. Vlug de auto gekeerd en een flinke voorraad afgesneden. Rondom de kast heb ik zowel blad en bloem als stengel van het boerenwormkruid gestrooid. De rode bosmieren trokken zich van dit alles niets aan en zetten de aanval voort. Ik ontdekte intussen, dat de mieren **onder** de bijenkast bezig waren een nest te bouwen en enkele dagen later bleek mij, dat ook tussen binnen- en buitenwand van de kast reeds was begonnen met nestbouw.

Het nest onder de kast heb ik dus eerst verwijderd. Mieren zouden een hekel hebben aan **zout**. Ik kocht er vijf pond en ging de omgeving van de kast het aanzien van een miniatuur sneeuwlandschap geven. Het zout werd met water bespoten. De mierenhorde krabbelde steeds weer in de richting van de kast en begon het verwijderde nestmateriaal alweer tegen de zoutduinen op te slepen. Ik heb toen twee liter **petroleum** gehaald en met behulp van een bloemspuit, de petroleum rondom de kast en tegen de wanden gespoten. Eerst had dit enig effect. De duizenden mieren die de buitenkant van de kast bedekten, richtten zich op de achterpoten en namen met open kaken stelling tegen de petroleumaanval. Ze liepen van de kastwanden terug naar de grond. Dit was echter maar tijdelijk, want toen de petroleum was afgevoeld, werd de aanval weer ingezet. Mijn sterk bijenvolk weerde zich dapper, maar het aantal dode bijen vóór de kast nam nog steeds toe. Het was inmiddels schemerdonker geworden. Ik ben teruggedrennen naar Assen en heb in een apotheek die nachtdienst had, een half pond **paradichloorbenzol** gekocht — het middel waarmee wij de wasmot bestrijden —. Teruggekomen bij de kast was het reeds donker. Bij het schijnsel van een zaklantaarn legde ik een kristal temidden van de oprukkende mieren. Het resultaat was verbluffend. Reeds direct maakten de mieren een omweg rondom het kristal, van ongeveer 20 cm. Naarmate de gasontwikkeling toenam werd de afstand groter. Voor mij was hiermee de strijd gewonnen. Rondom de kast heb ik kristallen paradichloorbenzol gestrooid en onder de kast werd een dekseltje met kristallen geplaatst. De volgende dag was de kast met naaste omgeving mierenvrij en de rust in de bijenkast was teruggekeerd. Doordat ik bijtijds had kunnen ingrijpen viel de aangerichte schade mee. De in de kast aanwezige honing was grotendeels geroofd. De raten waren niet beschadigd en het brood had schijnbaar niet geleden. Het verlies aan bijen was aanzienlijk. Dat het bijenvolk zonder mijn hulp zou zijn uitgemoord, staat vast. Bij nader onderzoek vond ik op ongeveer vijftig meter van de kasten een rode mierenkolonieheuvel, ter hoogte van 80 cm, die ik intact heb gelaten. Naderhand werd bij geen enkele der bijkasten die hier stonden, mieren schade geconstateerd. Het vermoeden ligt voor de hand, dat de bewuste kast, bij het neerzetten in het schemerdonker, reeds direct in een mierenloop is geplaatst. Toch lijkt het mij verstandig, om op plaatsen waar grote rode bosmieren voorkomen, onder onze bijenkasten een dekseltje met paradichloorbenzolkristallen te plaatsen.

Op 8 februari 1959 overleed te Wageningen
in de leeftijd van 86 jaar de heer

LEONARDUS VAN GIERBERGEN

De heer Van Giersbergen trad op 1 juli 1905 als „wandelleraar” in dienst van onze vereniging. Met ingang van 1 januari 1919 werd hij benoemd tot rijksbijenteeltconsulent, welke functie hij tot oktober 1939 vervulde.

Tallose imkers denken met dankbaarheid terug aan de vele lessen die hij op boeiende wijze met sprankelende humor wist te geven. Sedert 1919 heeft hij zijn activiteit vooral in het zuiden van ons land ontplooid.

De regering heeft zijn verdiensten erkend door hem te benoemen tot ridder in de Orde van Oranje Nassau. Een man met intense belangstelling voor de bijenteelt is heengegaan en bij de velen, die hem gekend hebben zal zijn nagedachtenis in dankbare herinnering blijven voortleven.



Grote
Zaal
Twentse
Schouwburg

ZATERDAG 29 AUGUSTUS 30^e IMKERSDAG

dit wilt u niet missen

Enschede, 12e stad van ons
land met 120.000 inwoners,
verwacht u tijdens :

hèt jaarlijkse imkersfeestijn

Dus ook een feestelijke ont-
vangst, in de mooiste en
modernste schouwburg van
Nederland !

Wij weten zeker dat ook u
naar Enschede komt !

Doe als uw bijen : vlieg er eens uit !

Rasverbetering

AANVULLING EN UITBREIDING

door

A. H. v. d. BERG

Egmond Binnen

In de voorafgaande artikelen is reeds veel over rasverbetering geschreven en hoewel er uit blijkt, wat de bedoeling is, is het nog geen afgerond geheel. Al schrijvend komt men tot de ontdekking, dat er eigenlijk meer moet worden verklaard, dan oorspronkelijk gedacht is.

Sommige verklaringen staan misschien zelfs wel wat op losse schroeven, want het is in de bijenteelt, zelfs in de wetenschappelijke bijenteelt, zoals overal: „zoveel hoofden, zoveel zinnen”. Wanneer daarom iemand het niet geheel met me eens is, kan ik me dat best voorstellen, want vooral in de erfelijkheidsleer van de bijen is er nog veel te studeren en veel te ontdekken en ook hier is veel verschil van mening. Zo las ik een dezer dagen een artikel van Dr. Ruttner uit Wenen, waarin hij verklaarde:

1. Teelt van zuiver grijze Carnica's heeft minder nut dan zorgen voor grote honingopbrengsten.
2. Tussen kleur en prestatie bestaat geen vaste samenhang.
3. We hebben al moeilijkheden genoeg met de teelt en voorzichtige kruising van zuivere lijnen, om ook nog op de kleur te letten.

Daar kwamen zijn beweringen ongeveer op neer. Voor een deel kan men het met hem eens zijn, vooral omdat hij met afwijkende kleur van het chitinepantser geen geel, maar meer leerbruin op het oog heeft.

Maar Pesschetz schrijft in zijn boek „Vom Anfänger zum Meister” op bladzijde 452:

„Als teler van de Carnica moet ik selecteren op kleur, anders kom ik niet vooruit. Is een Carnica wat de kleur betreft zuiver, dan kan ik als teler met minstens 90% zekerheid zeggen, dat ook alle overige eigenschappen zo zuiver mogelijk vererfd zijn. Blijft de kleur van de nateelt niet zuiver, dan weet ik zeker, dat de bevruchting niet zuiver was en dat ook daardoor de innerlijke eigenschappen minder goed zijn.

Bij een Carnicavolk, waarvan de bijen één of zelfs twee gele achterlijfsringen hebben, is er een middelmatige tot zware kruising aanwezig en in gelijke mate zijn ook de innerlijke eigenschappen verbasterd. We hebben tot nu toe aan deze kwestie bij de Carnica's te weinig waarde toegekend”.

We vragen ons af, wie er gelijk heeft of gelijk zal krijgen. Ik ben het met Pesschetz volkomen eens en vind, dat men zowel op kleur als op prestatie moet letten. Het telen van een mooie grijze bij is veel leuker dan van zo'n bastaard en misschien zijn de uitwendige kenmerken bij

de vererving aan inwendige eigenschappen gekoppeld. Het tegendeel moet althans nog bewezen worden. Echter blijkt ook uit de keurmaatstaven in Duitsland, dat men het zowel bij Mellifica's als bij Carnica's niet zo erg vindt, als ze nog een geel bandje of gele flanken hebben.

Zoveel hoofden, zoveel zinnen. Er zijn zelfs imkers, die beweren, dat er geen zuiver ras bestaat (en ze hebben gelijk), maar ook geen zuivere teelt en dus geen zuiverder teelt (en daarin hebben ze geen gelijk).

Doel van de rasverbetering

Het doel van alle rasverbetering is te komen tot een zuivere lijn en door kruising van zuivere lijnen tot het zogenaamde heterosiseffect en wanneer dat niet mogelijk is, tot het combineren van de goede eigenschappen van twee zuivere lijnen.

Een zuivere lijn is een meer of minder nauw verwante of ingeteelde groep van individuen binnen een soort of ras, b.v. een bijenstam. Het telen van zuivere lijnen en kruisen daarvan is het doel van de rasverbetering. Kruising van zuivere lijnen kan men verkrijgen door onderlinge uitwisseling van koninginnen, door plaatsing van darrenvolken op een eigen of coöperatief bevruchtigingsstation en ook door kunstmatige inseminatie.

Heterosiseffect is het verschijnsel, dat kruising van zuivere lijnen verhoogde groei of vruchtbaarheid en ook meer produktie of prestatie oplevert.

Tegenover het begrip zuivere lijn staat het begrip: **Populatie**. In de erfelijkheidsleer verstaan we onder een populatie een groep van tot één soort behorende doch onderling in erfelijke aanleg verschillende individuen. Volgens deze betekenis is een bijenras een populatie. Hieruit kunnen we verschillende zuivere lijnen of stammen selecteren. De ene zuivere lijn heeft niet dezelfde eigenschappen als de andere, hoewel veel raseigenschappen, die algemeen in de populatie voorkomen, ook in alle zuivere lijnen aanwezig zullen zijn. Voorzichtige kruising van zuivere lijnen kan de prestatie verhogen. Kruising van zuivere lijnen is natuurlijk geen raskruising, dus geen bastaardering. Of zo'n zuivere lijn nu een geel bandje heeft en of de vleugelindex 2,5 of 3,5 is, maakt eigenlijk niets uit, als al de andere gewenste eigenschappen (vruchtbaarheid, honingopbrengst, zwermtraagheid, zachtaardigheid, enz. enz.) maar aanwezig zijn. Een geel bandje wijst echter op bastaardering van 2

rassen, waardoor ongewenste eigenschappen-combinaties, ook combinaties van alle ongewenste eigenschappen van 2 rassen (steeklust, enz.) kunnen optreden. We kiezen dus de wijste partij alle bastaardering te mijden en zuiver ras te telen, ook op kleur.

Vruchtbaarheid.

Het begrip vruchtbaarheid houdt bij de bijen in, dat een koningin meer eitjes legt per dag dan een koningin normaal legt. Deze vruchtbaarheid is afhankelijk van erfelijke factoren, maar ook van uitwendige, zoals sterkte van het volk, voedselvoorraad, tijd van het jaar, weersomstandigheden, honing- en stuifmeeldracht, enz. U kunt de vruchtbaarheid van een koningin min of meer nauwkeurig berekenen door te meten hoeveel dm² gesloten broed er op een bepaald moment in een volk aanwezig is. Dit aantal dm² gesloten broed wordt vermenigvuldigd met 800 (= aantal cellen per dm²) en gedeeld door 13 (= het aantal dagen dat het broed gesloten is). Bijvoorbeeld 32,5 dm² gesloten broed wijst op een eierafzet van de koningin van 32,5 x 800 : 13 = 2000 eitjes per dag. Tot op heden heb ik nog nooit een Mellifica koningin gevonden, die meer dan 2000 eitjes per dag legde en geen Carnica koningin, die boven 2800 kwam. Een koningin, die 3000 eitjes per dag legt, heeft in 21 dagen alleen voor broed 63000 cellen nodig. Met de daarvoor benodigde honing- en stuifmeelvoorraad is dat alleen voor het broed 2 Simplexbroedbakken. Volgens mij berusten opgaven in leerboeken, enz. van meer dan 3000 eitjes per dag op fantasie. Heeft u koninginnen geteeld van grote vruchtbaarheid, dan moet u er rekening mee houden, dat zo'n koningin een zeer grote broedruimte moet hebben. Een Simplexbroedkamer bevat ruim 50.000 cellen, die echter niet allemaal benut worden voor broed. Het lijkt me gewenst zulke volken in het hoogseizoen op 3 Simplex-broedbakken te houden. Als de koningin te weinig legruimte heeft ontstaan zeer spoedig zwermneigingen. Ik heb regelmatig voor Carnica's gebruik gemaakt van kasten met onder een Simplex-broedkamer, daarop een broedhoningkamer en daarop een honingzolder of honingbroedkamer. Dit jaar ga ik proeven nemen met Simplexkasten met 12 ramen naast elkaar en 3 bakken op elkaar, omdat de 10-raams Simplex mij in de praktijk voor een deel van het jaar te klein is gebleken, althans voor Carnica's.

(Wordt vervolgd)



OPGAAF LEZINGEN, FILMVOORSTELLINGEN ENZ.

Hiermede wend ik mij tot u met het verzoek om in het Groentje op te gaan nemen alle plaatsen waar films en lezingen worden gehouden met tijd en plaats, zodat wij, die in kleine afdelingen of niet-actieve grote afdelingen zitten, toch naar een film of lezing in andere plaatsen in de omtrek kunnen gaan. Het zou ook niet erg zijn als er een kleine toegangsprijs werd gevraagd.

NIEUWENDAM,

J. v. d. ZEE

Opmerking redactie

We willen gaarne zo'n „agenda" in het Groentje opnemen. Willen de afdelingssecretarissen voor de 20e van elke maand per afzonderlijke briefkaart aan ons opgeven welke vergadering die ook vóór naburige afdelingen interessant is (dus niet gewone huishoudelijke vergaderingen) zij na de eerste dinsdag van de volgende maand (verschijndag van het Groentje) denken te houden? Maak het zo kort mogelijk, bijv. 10 september: Apeldoorn, Suisse, 8 uur, filmavond. of: 10 september: Arnhem, Volksuniversiteit, 8 uur, lezing Koninginneteelt.

HONING EN HONINGPRIJZEN

Als ik dit onderwerp aansnijdt zal ik wel veel stof doen opwaaien, maar dat neem ik op de koop toe. Er is al zoveel geschreven over de prijzen en ik zal de laatste wel niet zijn die hier over schrijft. Als de prijs niet goed ligt dan ligt het aan u zelf. Zo van 't jaar hadden wij een goede dracht van de heide. En als je dan ziet wat voor prijzen bijenhouders nemen, dat is een schande. Wij met onze kostelijke honing, geen betere prijzen vragen, zij komen met prijzen voor de dag die nog beneden de groothandel liggen. En gaan maar klagen: de sulker is te duur en er moet geld bij. Maar de schuld ligt bij de bijenhouder en nergens anders. Ik vind het diep treurig als je een prijsafpraak maakt en er dan onderdoor te gaan. Dat zijn geen kerels, dat zijn kwajongens en niets anders die de zaak bederven voor hen zelf en een ander. Ga eens naar de winkel en vraag om rumbonen of bonbons, wat u betaalt, dan hoeft u helemaal de duurstes niet te nemen. En zet daar uw honing eens tegen, dan liggen wij nog wel beneden de prijs. Ik persoonlijk werk op een vleeswarenfabriek en ben heel goed thuis wat de vleeswaren kosten per ons en zet mijn honing er tegen en de voedingswaarde, dan ligt ik goed met mijn prijs. Nu zult u vragen, wat neemt u: heidehoning f 2,35 met pot, en zomerhoning met pot f 1,85. Heide-raathoning f 3,50 per pond. Dat zijn andere prijzen dan menig bijenhouder neemt. Er zijn wel klanten die zeggen: u bent veel te duur met de honing, maar u hebt kwaliteit en daar is het om begonnen. Ze vragen mij ook wel, u hebt zulke lekkere honing, waar zit dat in? Ik heb ze van een ander gehad, die is lang niet zo lekker. Bij ons wordt er grote zorg aan besteed, eerst, voor de pot de deur uitgaat, wordt de pot gecontroleerd op schuim, die wordt er eerst afgenomen, een mooi etiket er op, met een naam en keurig verpakt, dat wil gezien worden. Dan kunt u prijs maken. Maar de meeste bijenhouders besteden geen zorg aan het kostelijk produkt, of ze kunnen het niet of ze willen de moeite niet nemen. Ik kan ze het niet genoeg op het hart drukken: besteed toch meer zorg aan de afwerking. Het wordt u rijkelijk beloond.

Bij ons is het devies: het goede is nog niet goed genoeg voor uw klanten. Ik ben er zeker van dat alle honing die in Nederland gewonnen wordt tegen een lonende prijs aan de man gebracht kan worden. Onze Nederlandse honing is de beste die men krijgen kan. Daar kan de buitenlandse honing niet tegen aan. Ik hoor zo veel langs de weg, mensen die honing uit de winkel halen. De honing die u bij een bijenhouder koopt is veel lekkerder, ze is wel duurder, maar je weet ook dat je prima honing hebt, mits ze goed bewerkt is en met de grootste zorg bereid. Ik zie het bij me zelf: we verkopen kilometers in de omtrek en de omzet is steeds stijgende, het komt alleen door kwaliteit te leveren. U moet ook eens een aardigheidje hebben. U stelt een zeker aantal potten vast, bijv. 100. Is er iemand die pot honderd koopt, een pot gratis. En zo met Sinterklaas een kaartje aan het doosje: Sint was gekomen en had raathoning meegenomen. Zulke dingen zijn aardig en u verkoopt zo wat voor de St. Nicolaas. En met de kerstdagen een kerstgroet, de klanten vinden het aardig en je verkoopt er meer door. En zo zijn er meer dingen die de verkoop stimuleren. Nu imkers van Nederland, reikt elkaar de vriendenhand en spreekt met elkaar af. Het zal mij niet meer overkomen, ik zal mijn honing niet meer verkopen voor afbraakprijzen. Dan wil ik graag de woorden herhalen, die gezegd zijn op de imkersdag te Nijmegen door de heer Evers: Dan blijft er nog wel een winterjas over.

Laat dit uw streven zijn in 1959. Veel plezier van uw bijen en een goede honinggoogst.

WIJHE, Bijenstand Hygiëa

D. J. JONKMAN

KONINGINNEN KNIPPEN?

De natuur kapot maken, staat in ons maandblad van oktober 1958 en dan volgt er een mededeling over bestrijdingsmiddelen in de landbouw. Daar wil ik niet op ingaan, maar het opschrift deed mij denken aan iets anders, n.l. aan het knippen van moeren. Is dit eigenlijk ook niet een beetje de natuur kapot maken? Is het bepaald nodig dit steeds weer te noemen in de lessen voor beginners. Tot mijn verwondering was het zelfs een examenopgave, althans volgens het ingezondene van de heer H. de Jong te Leeuwarden. Volleerd (naar H. van Gool) voel ik mij niet, ook al doe ik nu 7 jaar aan bijenteelt, maar ik waag het er toch op, het op het punt van knippen van de vleugels van onze bijenkoninginnen, niet eens te zijn met onze geleerden in de bijenteelt.

Afgezien van een mogelijk nut, hoewel m.i. zeer twijfelachtig, zie ik het knippen als een soort mishandeling van het diertje. Als ik een met zorg geteelde bijenkoningin bezit, denk ik er eenvoudig niet aan haar te misvormen. In deze opvatting word ik nog gesterkt bij het lezen van een brochure geschreven door een imker uit Kärnten, specialist in koninginneteelt, die zelfs het merken van koninginnen afkeurt, om maar niet te spreken van het knippen van de vleugels.

Als wij in het bezit zouden zijn van siervogels, dan denk ik toch, dat we het niet in onze hoofden zouden halen, om ze een deel van de vleugels af te knippen teneinde event. wegvliegen te beletten. En dat, deze misvorming, accepteren we wel, als het een bijenkoningin betreft.

Ik kan daar niet toe komen. Afgezien van het motief het diertje niet te willen misvormen, vind ik het ook maar een riskante behandeling. Raak de moeren zo min mogelijk aan, is m.i. een goede stelregel.

Maar aangenomen, men is een volleerd knipper van moeren, wat is het nut? Het zwermen tegengaan kan wel, m.i. beter, op een andere wijze gebeuren. Al heb ik wel eens een zwerm gehad, in het algemeen heb ik er geen moeite mee om dit in de hand te houden. Wordt het knippen gedaan om zekerheid te hebben dat een zwerm niet verloren gaat als de bijen ver weg staan en men niet regelmatig controle kan uitoefenen, wat gebeurt er dan met een geknipte meer.

Ze rolt van de vliegplank, de zwerm blijft voor de kast en de bijen vliegen wel terug heet het.

Aangenomen dat dit zo gebeurt. De bijen van de zwerm

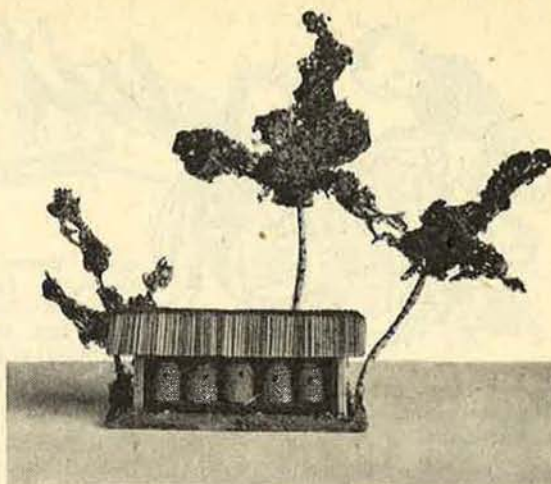
1. Dit miniatuur-korvenstalletje werd vervaardigd door de heer J. M. A. van Os te Maastricht. Het stalletje zelf is slechts 4 cm hoog, een bewonderenswaardig staaltje van kunstzinnigheid en geduld!

2. Dit kunstnaaldwerk werd vervaardigd door mevrouw Hop-Bruidegom te Hierden ter gelegenheid van het 30-jarig bestaan der afdeling. De kleurenpracht van de op de voorjaarsbloemen vliegende bijen kunnen we helaas niet weergeven.

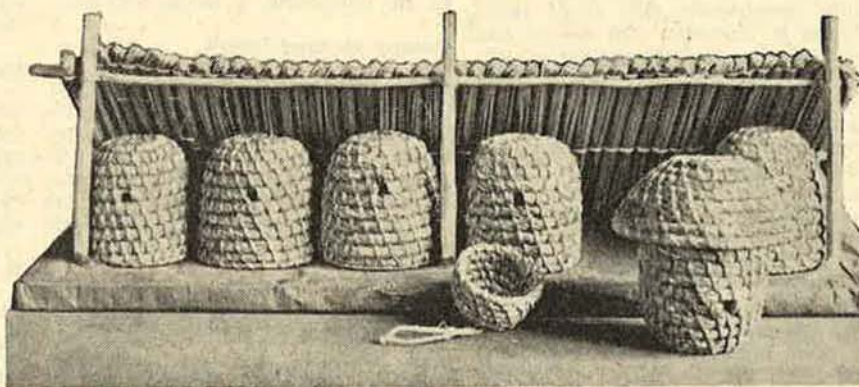
3. De heer Geurt van Amersfoort te Bennekom vervaardigde deze heidestand. De korven zijn, evenals de „smacht“ over het stalletje, gemaakt van buntgras. Het meesterschap van de maker moge blijken uit het feit, dat elk van deze korfjes het volle gewicht van uw redacteur kon dragen!



2



1



3

voegen zich weer bij het volk en..... ze zwermen niet weer? Daar ben ik lang niet zeker van. Ik vrees dat, waar de zwerm drift er is, het volk opnieuwt zwemt met een jonge koningin die nog niet met de schaar behandeld is. Zelfs al is men er tijdig bij om doppen uit te breken, ben ik nog van mening dat het volk zwemt, al kan men het dan wellicht een bruidszwerm noemen.

Voor mij is het daarom een vraag, of het wel zo nuttig kan zijn het knippen toe te passen.

Er zijn m.i. betere methoden voor zwermverhinderings, maar het ligt niet op mijn weg deze te noemen. Ze zijn althans bij u wel bekend.

Het gaat er mij hier slechts om eens tegen het knippen te ageren. Ik sta niet alleen in deze opvatting. Een collega imker, zeer bekwaam in de koninginnteelt, hij beoefent het vak zeker al een 30 jaar, is ook zeer gekant tegen het knippen.

Het zou niet kwaad zijn, indien anderen dit misbruik zoals wij het zien, eens onder de loep namen.

S. SCHAAFSMA

Waarbekenweg 2, Hengelo (O.)

SUIKEROVERSCHOT VAN 60.000 TON

De suikerfabrieken in ons land hebben in de afgelopen campagne een recordhoeveelheid aan suikerbieten verwerkt, nl. 4 miljoen ton in de vorige campagne. Het behaalde suikerrendement was zeer bevredigend. Gezien de zeer grote oogst, kan een overschot van ongeveer 60.000 ton suiker boven de hoeveelheid nodig voor binnenlandse consumptie worden verwacht.

Dit heeft de voorzitter van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Westelijk Noordbrabant, mr. G. E. F. M. van der Schrieck vanmiddag te Breda in zijn nieuwjaarsrede voor de Kamer meegedeeld.

Nu er in ons land voor het eerst een suikeroverschot is,

dienen er het volgend jaar wegens de belangen van de beroepsraffinaderijen, maatregelen te worden getroffen, aldus spreker. Welke die maatregelen zullen zijn, is nog een vraagteken.

De heer Van der Schrieck zei verder, dat er verschijnselen zijn, die er op duiden dat een te lange campagne uiteindelijk de etmaal-capaciteit gaat aantasten, zodat zeer grote oogsten uit kosten-oogpunt slechts een afnemend voordeel hebben.

Toen ik bovenstaand berichtje las had ik gedacht dat er nu zeker wat te bereiken valt voor de imkers en wel een drastische verlaging van de prijs der bijensuiker, teneinde de Nederlandse bijenhouderij uit het moeras te helpen. De boeren worden gesteund met heffingen op melk en boter, premies worden toegekend o.a. voor de verbouw van suikerbieten. Waarom de imkers niet gesteund met goedkope suiker, nu er een overschot is, een steun bij wijze van noodmaatregel?

B. EEKMAN, Borne.

Naschrift redactie.

Het hoofdbestuur zou zijn taak niet verstaan als het al niet lang bezig was in deze richting te werken. Het is evenwel geen steun als een deel van die suiker kan worden geclaimd.

EXAMEN PRAKTISCH IMKER 1959

Aanmelding en storting van het examengeld ad f 10,— op giro 846801 t.n.v. de vereniging vóór 1 april.



uit de Jaagkiepers

Bliksem-meeldauw-ziekte en bijenteelt.

Door de Engelse regering is een wet uitgevaardigd om de Bliksem-meeldauw-ziekte te bestrijden. Deze ziekte openbaarde zich enige jaren geleden in Amerika. Op zekere dag constateerden fruittelers, dat er iets met hun vruchtbomen niet in orde was. Bomen, volop in blad en met rijpend fruit zagen eruit alsof een vreugdevuur langs de stammen had gebrand: dood hout en bruine bladeren achterlatend. De ziekte werd veroorzaakt door een bacterie: *Erwinia amylovora*. Deze ziekte is nu ook in Engeland op twee plaatsen uitgebroken en de Engelse regering heeft daarom een wet ter bestrijding gemaakt.

Hierdoor hebben ook de bijenhouders met deze ziekte te maken want het vervoer van bijen naar en uit besmette of verdachte gebieden is verboden. Maar er is ook vastgesteld dat bezoekende insecten van elke soort de ziekte verspreiden. (Brit. Beejournal 22.11.58.)

Bijen zonder angel.

In de vakbladen komen de laatste tijd meldingen voor over een Duitse geleerde, die bijen zonder angel geteeld zou hebben. Deze geleerde zou de bekende Dr. Wohlgemuth te Celle zijn.

Bij dergelijke berichten kijkt men eerst naar de datum van het tijdschrift, meestal is het dan het aprilnummer. Maar dat is hier niet het geval. Een Belgische imker heeft terzake een onderzoek ingesteld en kreeg van de Duits Imkersbond bericht, dat het niet ging om een bij zonder angel maar om een weinig steeklustige bij. Valse krantenberichten hebben daarvan een angel-loze bij gemaakt.

Dr. Wohlgemuth kan deze bijen echter nog niet leveren, zij worden nog slechts voor proeven gebruikt. (Maandblad Vlaamse Bienenbond 1958.10)

Eén bij.

De Schotten staan altijd als uiterst zuinig bekend. Het doet daarom aardig aan het volgende in de Scot-tisch Beekeeper 1958.12 te lezen: Een oude boerenknecht moest in Zuid-Ierland op de boerderij van een

oude dame, die hoewel welgesteld, de naam had van zeer gierig te zijn, het knolgewas uitdunnen. Toen het tijd was voor het mid-dagmaal zag hij met ergernis, dat bij de boterham de enige weelde op tafel een klein stukje honing op een grote schaal was.

Na enige tijd stilzwijgend gegeten te hebben, keek hij strak naar de honing en merkte zo beleefd mogelijk op:

Ik zie, mevrouw, u houdt één bij.

Honing en tandbederf.

In sept. 1958 zeide Dr. K. Adamson, president van de Australische Tandheelkundige Maatschappij dat de gebitten van de Australiërs tot de slechtste der wereld gerekend moesten worden en hij schreef dit toe aan het gebruik van geraffineerde suiker, dat in zijn land het grootste was.

„De ergste vijanden van het gebit waren tarwebloem en fijne suiker, maar natuurlijke suiker zoals in honing aanwezig is, is ALL RIGHT”. (Austral. Beekeeper 1958.10)

Pesticides.

In een bulletin van de National Foods Associates: Kampioen voor beter voedsel van levende bodem, wordt gezegd:

1e. Amerika is een zieke natie, hart-ziekte, kanker, suikerziekte, arthriti-s, tandziekten en vele andere ziekten van de stofwisseling ontwikke-

len zich snel in dit land. Dit zijn niet langer de ziekten van de ouderdom. Onze kinderen vallen als slachtoffers van deze ziekten en dat in grote getallen.

2e. Het voorkomen van stofwisseling-ziekten kan alleen door geschikt voeding plaats vinden. Een geschikt voedsel betekent natuurlijk voedsel, gegroeid op vruchtbare grond, vers gegeten en vrij van vergift. Bij behandeling van genoemde ziekten is geschikt voedsel van het hoogste belang. (A-B.J. 1958.11)

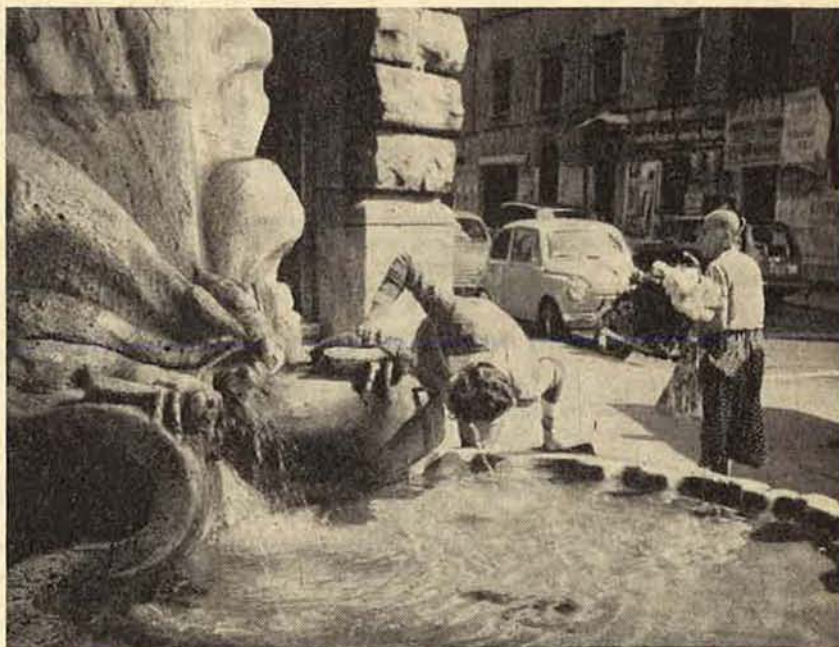
Honingoogst 1958 in de V.S.

Volgens het bovengenoemde blad was de honingoogst in 1958 geschat op 113.400.000 kg. Dat is 4 procent meer dan in 1957. De opbrengst in 1958 was van 5.401.400 bijenvolken tegen 5.396.000 in 1957.

K. V.

In het Maandelijks Honingrapport in Gleanings 1958.12 schrijft Walter Barth.

Die bijenhouders welke belang hebben in de produktie van K.V. slapen nu in afwachting van een herleving van de markt. Deze wordt vaster, maar het is onwaarschijnlijk dat de oude prijzen bereikt zullen worden. De schade ontstaan door artikelen in talrijke vooraanstaande tijdschriften hebben de belangstelling van gebruikers doen afnemen. Persoonlijk, zegt Barth, vind ik dat jammer, want K.V. schijnt



aanzienlijke waarde te hebben en door verkeerde handelswijzen en aanprijzing van enkele, ontgaat de bijenteelt een nieuw geluk. Deze slechte publikaties hebben ook bonafide geleerden ervan afgehouden naar de waarheid te zoeken. Maar er wordt gemeld dat het resultaat van onderzoeken van grote medische centra, om de mogelijke waarde van K.V. voor menselijk gebruik te bepalen, op komst is.

Bijen-mishandeling.

De redactie van het B.B.J. neemt in haar nummer van 8 november 1958 een bericht over uit de Yorkshire Gazette. Hierin staat dat er brand ontstond in het dak van een aardig, 2 eeuwen oud tempeltje en wel door de volgende oorzaak: Bij herstel-werkzaamheden stootten de werklieden op een bijenvolk, dat reeds jaren onder het dak nestelde. Er zaten echter wel 5 volken en weldra werden mannen door de woedende bijen aangevallen en ze moesten terugtrekken. Zij kwamen met de traditionele bestrijdingsmiddelen, cyaanagas en rook. Maar hiermede had men geen resultaat en ging over op een brander, maar de raten vatten vuur en weldra brandde het dak. Toen kwam de brandweer maar wat er van de bijen geworden is, vertelt de geschiedenis niet. Maar wij, zegt genoemde redactie, zijn er zeker van dat als dieren van een andere soort zo wreed waren behandeld, er iemand van de wreedheid zou zijn wegens wreedheid. „Het is jammer dat bijen zijn buitengesloten”.

Dit vooral heeft de pennen in beweging gebracht en in het nummer van 3 januari 1959 schrijft J. H. Armitt, die de wreedheid van de manier waarop de bijen werden afge maakt, natuurlijk afkeurt, dat de bijenhouders hier niet sentimenteel moeten zijn. Hij schrijft verder, dat gedurende vele jaren in Engeland elk jaar vele duizenden bijenvolken omkomen door gebrek aan voedsel dit verlies werd een paar jaar geleden op 40 procent per jaar geschat. Al zouden het maar 10 procent zijn, dan betekent dat nog in de duizenden volken. Wat is minder wreed: een volk, dat gedoemd is gedurende vijf maanden langzaam te moeten sterven of vlug binnen vijf minuten verbrand te worden. Als de bijenhouders, van wie bijen door gebrek omkomen ter verantwoording zouden worden geroepen zou men deze in lange rijen voor de deuren van het gerechtsgebouw kunnen zien staan.

In de Scottish Beekeeper 1959.1 schrijft een zekere Jay, dat hij reeds in december volken heeft aangetroffen, die van honger gestorven waren.

„Deze volken hadden veilig door de winter gebracht kunnen worden, als de betrokken bijenhouders op tijd voor voedselvoorraad hadden gezorgd, zij zouden dan in 1959 honinggevend volken ervan kunnen

Bijenfontein te Rome

Tijdens het congres te Rome hebben wij een bezoek gebracht aan de graf-tombe in de St. Pieter, welke de beeldhouwer Bernini voor Paus Urbanus VIII maakte. (Zie Jaagkieps 1958-7). Dit indrukwekkende werk is bezaaid met bijen. Bij wandelingen door de Eeuwige Stad vonden wij nog enige kunstwerken van genoemde Bernini en wel de fontein op bijgaande foto's afgedrukt. De ene draagt het wapen van Urbanus, terwijl op de andere drie reuzenbijen zijn uitgebeeld. Bij het nemen van een koele drank aan deze fontein, rust je hand op zo'n bij. Het zijn de enige bijen die wij in Rome mochten zien.



hebben”. En in Gleanings 1958.9 vinden we een bericht van de redactie over winterverliezen in de V.S. Uit een onderzoek van het Departement van Landbouw blijkt uit 4400 ontvangen rapporten over verliezen gedurende de winter dat 32 procent van de verliezen moeten worden toegeschreven aan het tekort aan voedsel, 21 procent aan moerloosheid, 16 procent aan koude, 4 procent door insecten, 3 procent door vuilbroed, 3 procent door het spuiten van vergif, 2 procent door muisen en 19 procent door andere oorzaken.

Het is opmerkelijk zegt deze redactie, dat bijna één-derde deel aan voedselgebrek te wijten is, van de 16 procent door koude zal ook een groot deel ten laste van te weinig voedsel komen.

„Laat toch niet uw bijen omkomen door voedselgebrek”, besluit de redactie. Als men dergelijke berichten leest heeft de Engelsman Armitt wel gelijk. In Zwitserland bestaat er een wet, waardoor de bijen in dit opzicht worden beschermd; maar zal een bijenhouder zich zelf gaan aanklagen?

Reuzenbijen als hulp van het gezag.

In een Indisch dorp ontstond door een oproerige bende een gevaarlijke situatie. Politie-assistentie werd gevraagd en enige der oproerkraaiers werden gevangen genomen, hierop werd de bende wild. Een toespraak van de leider van het district had geen resultaat; er waren geen voldoende politie-agenten om de toestand meester te blijven.

Op dat moment zagen een paar toeschouwers een nest van de reuzen-

bij (Apis dorsata) in een boom, dicht bij de mensenmenigte. Zij wierpen een paar stenen naar de bijen en binnen een paar minuten waren de dreigende kerels verdwenen; geen der dapperen was meer te zien.

Toen het Bestuur later vernam wat de oorzaak van de goede afloop was, moet het er ernstig over gedacht hebben de politie met Apis dorsata uit te rusten. (Indian Beejournal 1958.6.)

Nosema en eikenschors.

De Luxemburgse Bienenzeitung nam het volgende bericht over uit de Westfalische Bzt:

Een bijenstand was door Nosema tot op één-derde van het aantal volken teruggebracht. In een voorjaar zag de imker, dat de bijen bij hopen op een eikenboom, waaruit sap uit een verse wond kwam, vlogen. Dit bracht hem op het idee afkooksel van eikenschors bij het aanzet-voer te geven. Zijn volken herstelden zich en gaven een goede oogst. Sindsdien lost hij de suiker voor wintervoedsel op in water waarin een half uur lang eikenschors is gekookt. Het water wordt bruin als koffie, van de suiker proeft men niets, maar Nosema komt op zijn stand niet meer voor.

Droge suiker voeren.

In de rubriek Research Review in Gleanings 1958.12 wordt uit het Tsjechische bijenblad Vcelarstvo aangehaald dat het voeren van droge suiker aan de werking van de klieren der bijen grotere eisen stelt, hetwelk aanleiding is te geloven, dat dit het leven van deze bijen bekort.

JÉKAVÉ.

Vragenrubriek

Vragen voor deze rubriek zenden aan Bijenhuis te Wageningen. Alle vragen worden zo spoedig mogelijk per brief beantwoord en daarna in het Groentje gepubliceerd.

Vraag 4:

Verwaarloosde honingslinger

In verband met vraag 49 in het Groentje van december 1958 (no. 12, blz. 205) en het daarbij gegeven antwoord geeft ons erelid, de heer Tj. Stienstra, nog een paar wenken, welke dankbaar worden aanvaard en daarom hier een plaats mogen vinden:

„Inderdaad alle roest verwijderen. De korf en het gaas met een staalborstel. Het moeilijkst is wel de rand onder, waar het gaas op de bodem aansluit.

Misschien is nieuw gaas aanbrengen nog het beste.

Dit kan het in de handel zijnde z.g.n. harmonika-gaas zijn, dat in diverse maaswijdten in de handel is.

Zou u er nieuw gaas in laten zetten laat dan meteen een dun staafje aanbrengen aan buitenkant gaas op halve hoogte (bodem korfbovenkant). Dit voorkomt doorbuigen van het gaas en breken van de raat.

Ik had dit eerder bij de hand en kan u aanraden **Ripolin Expres** no. 1001 wit te gebruiken. Deze verf is speciaal voor dergelijke doelen. Hij moet in grote ruimte, nog beter in de buitenlucht verwerkt worden wegens sterke lucht. Ook zo laten drogen. Het duurt enige weken voor de lucht er af is.

Mijn zeef, boven het gaas, behandelde ik er ook mee. Het gaas met een korte stevige kwast inborstelen is een karwei, maar het geheel geeft dan ook een mooi helder effect.”

S.

Vraag 5:

In zijn boek „De wonderen van het bijenvolk” geeft Ootmar een recept om de bijen in het voorjaar te voeren, o.a. 5 lepels suiker met een ei en 2 lepels melk. De bijen zouden dat gretig opnemen en het volk zou zich wel ontwikkelen, doch werd erg steeklustig.

Wordt dit nog toegepast en is deze wijze van voeren goed?

S. B. S. te D.

Eiwitvoeding

Het door u bedoelde recept wordt inderdaad nog wel gevolgd. Voor het bestanddeel melk bezigt men dan bij voorkeur schapenmelk. Van bijzondere steeklustigheid als gevolg van die voermethode heb ik nimmer iets gemerkt of gehoord. Of deze wijze van voeren goed is? Bij gebrek aan

beter kan men die methode wel met enig succes toepassen, maar ik geef de voorkeur aan stamphoning (meestal van korven afkomstige uitgebroken honing- en stuifmeelraten en deze tot een brij gestampt en koel bewaard); onmiddellijk vóór het toedienen de brij al roerende wat aanlengen met warm water. S.

Vraag 6:

Wanneer men honing heeft geslingerd, die naderhand versuikert, b.v. koolzaad, en men zet deze zonder meer opgepot op een te koude plaats, dan versuikert hij met een te grove korrel. Wanneer men de honing ent met fijn gezeven honing kan men verwachten dat de honing met fijne korrel versuikert. Is dat ook het geval als de honing te koud wordt weggezet? Er is vaak geen andere gelegenheid dan kelder of zolder.

H. C. M. te W.

Enten en bewaring van honing

Men kan het met fijne korrel kristalliseren van honing bevorderen door een weinig **fijn gekristalliseerde honing** (dit is niet hetzelfde als **fijn gewreven honing**) door de pas geslingerde honing te mengen. Bovendien wordt hierdoor een **snelle kristallisatie** bevorderd en een **snelle kristallisatie** geeft meestal een fijne korrel. In donker geplaatst zal de honing weer sneller granuleren dan in het licht, terwijl mede **temperatuurswisseling** daarop van gunstige invloed is.

Het bewaren van honing in een kelder is niet aan te raden. S.

Vraag 7:

Men weet dat voor de ontwikkeling van ei tot bij en van ei tot koningin de voedersappen verschillend zijn. Hoe staat het nu met de ontwikkeling van ei tot dar met de voedingssappen? Is de verhouding der hoeveelheid ook nog verschillend?

H. B. te A.

Samenstelling voedersap

De voedersappen, welke aan darrenlarven worden verstrekt, bevatten minder suiker, doch meer vet en meer eiwitstoffen dan die voor de toekomstige werkbijen. Ook de hoeveelheid is groter, welke zich tot die voor de werkbijen-larven verhoudt ongeveer als de grootte van de voor die verschillende larven bestemde cellen. S.

Vraag 8:

1. Hoe kom ik aan een werktekening voor een spaarkast en voor een zesraamskastje?
2. In de literatuur vindt men dat de bijen z.g. bloemvast zijn. Duurt deze bloemvastheid gedurende het hele leven van de bij? Indien dit zo is, zou een bij die b.v. op de appel gevlogen heeft na het einde van deze bloei niet meer op koolzaad of paardebloem gaan vliegen. Ik vermoed dat de bloemvastheid slechts duurt zo lang de bloei van de betrokken bloemsoort duurt. Indien dit niet zo is zou dit tot interessante beschouwingen aanleiding kunnen geven en bovenal voor de bedrijfsvoering van groot belang zijn.

A. C. de R. te G.

Werktekeningen. Bloemvastheid

1. Een werktekening van een zesraamskastje vindt u op blz. 82/83 van het Groentje van mei 1956, no. 5. Volgens een aankondiging op blz. 31 van het Groentje van februari 1954, no. 2, is een werktekening van de spaarkast verkrijgbaar bij de Rijksbijenteeltconsulent Ir. J. Mommers, Bredaseweg 304 te Tilburg, tegen betaling van 50 cents, welk bedrag dient te worden overgeschreven op diens postrekening 423459.
2. De „bloemvastheid” van een bij duurt niet haar gehele leven, althans niet in die zin, dat zij in haar leven slechts één bloemsoort zou bevliesen. Onder bloemvastheid dienen wij te verstaan, dat een bij als regel op één vlucht slechts één en dezelfde soort bloemen bezoekt, dus in een vlucht niet gaat b.v. van een korenbloem op een klaproos, van een klaverbloem op een paardebloem of van een koolzaadbloem op appelbloesem. Als de dracht op een bepaalde bloem niet wordt onderbroken, dan mogen we wel aannemen, dat de „bloemvastheid” niet tot één vlucht blijft beperkt. Zijn er echter binnen het bereik van een bijenstand verschillende soorten planten tegelijk in bloei, waarvan b.v. de éne soort uitsluitend 'smorgens honigt en de andere meer op de dag, dan bevliesen dezelfde bijen ongetwijfeld des morgens de éne soort en verder op de dag de andere. S.

Vraag 9:

Ik heb de bijenkasten (5 stuks) momenteel in een oud stalletje achter het huis staan. Nu heb ik voor het huis een nieuwe stal gemaakt, waarin ik de bijen graag zou willen overbrengen, daar staan ze aardiger en ik heb er ook meer gezicht op. Ik heb er met enkele collega-imkers over gesproken. Maar ik krijg diverse adviezen, de een vindt het de eenvoudigste zaak ter wereld en de ander zegt zeer voorzichtig te zijn met ver-

plaatsen. De afstand van de oude naar de nieuwe stal is pl.m. 60 m. Gaarne zou ik van u raad ontvangen wanneer ik dit het beste kan overbrengen.

A. N. te H.

Verplaatsen van volken

Het is thans (januari) het meest geschikte tijdstip om uw kasten naar de nieuwe stal over te brengen. Zodra een vorstperiode intreedt moet u dan 's avonds tegen de tijd, dat het donker wordt, de kasten heel voorzichtig, dus zonder schokken of stoten, op de nieuwe standplaats zetten. De oude stal moet dan bij voorkeur aanstands geheel worden opgeruimd, zodat het aanzien van die plaats totaal verandert. Mocht u dit tijdstip laten voorbijgaan dan zou ik u raden met de overplaatsing te wachten tot de avond van de dag, waarop de eerste flinke reinigingsvlucht heeft plaats gehad. S.

Vraag 10:

Ik heb de laatste jaren verschillende koninginnen gekweekt in een 3-raams-kastje.

Als zo'n moer aan de leg was voerde ik ze in een groot volk. Ik knipte haar dan eerst omdat ze op dat moment gemakkelijker te vinden is dan in het voorjaar als verenigd moet worden met het oog op de voorjaarsdracht. Nu las ik uit uw beantwoording van vraag 51 dat de koningin na haar bevruchting nog wel eens uitvliegt. Ik schrok hiervan omdat mijn jonge moeren niet meer vliegen kunnen.

Is het risico dat ik een geknipte moer door genoemde vluchten verlies zo groot dat u mij het zo vlug knippen van de moer moet afraden?

P. V. te D.

Moeren knippen

Het komt vrij veel voor, dat een koningin in het late najaar of in het vroege voorjaar eens uitvliegt. Dit geschiedt dan gewoonlijk op een tijdstip, dat zij niet meer of nog niet aan de leg is. Een koningin, die volop aan de leg is, vliegt niet uit en het kortwieken van de moer op het door u bedoelde tijdstip zal dan ook het risico van verlies door vervliegen niet noemenswaard vergroten. Bovendien schijnt een geknipte moer (misschien omdat zij zich haar onmacht bewust is) niet zo gauw geneigd te zijn er uit te gaan. Wij ondervinden dat immers ook bij het zwermen: Een volk met een geknipte moer wacht als regel langer met zwermen dan een volk met een gave moer. Meermalen heb ik geconstateerd, dat de zwerm met de geknipte moer eerst afkwam, als de jonge moeren reeds uit waren of op het punt stonden uit te lopen, zelfs wel, dat de zwerm met de jonge moeren aan een boomtak aanvloog, terwijl tegelijkertijd de oude (geknipte) moer met een handvol bijen in de nabijheid van de kast op de grond werd aangetroffen. S.



We vervolgen ons praatje over raambedekking. Ik geef voor dat doel dus de voorkeur aan kleedjes. Het glasraam lijkt me, zoals ik schreef, minder geschikt. De waarneming van de bijen door het raam valt tegen en bij het nazien van het volk, niet alleen bij de eerste inspectie, maar bij elke inspectie, ligt de hele kast van boven open. Het enige voordeel is dat het voergat bij koud weer en vervoer over geringe afstand kan worden gebruikt als luchtgat-reisraam. Ook als men in het voorjaar moet voeren kan dat door het voergat direct gebeuren, men behoeft geen kleedjes af te nemen en een aparte voerplank op te leggen. Het voergat zit echter m.i. wel iets te ver naar één kant, wat bij koud weer en een klein volkje in het voorjaar tot gevolg kan hebben dat de bijen het voor niet ophalen.

Dan hebben we de plankbedekking, meestal in drie delen over de lengte van de ramen verdeeld. Ook hier weer het nadeel van losknappen en het daarna openliggen van het volk tot de voorkant van de kast.

Als we daarentegen een kleedje gebruiken, kunnen we dat voor korte inspecties even een klein eindje opslaan, waarmee de geofende imker in veel gevallen kan volstaan als bij de voer- en meestal meteen de broedstand wil overzien, of, later in het jaar, kan zien of ze al verzegelen, enz.

Men ziet ook wel kleedjes gebruiken waarin een voergat is uitgeknipt. Dit lijkt wel handig, maar de praktijk leert dat de bijen het gat groter knagen en er een rand van lijn omheen leggen. Gevolg is dat het niet meer afsluit na het afnemen van het voertoestel. De lijnrand plakt aan de verdere bedekking en het geheel wordt een smeerbeol.

Aan dit, oppervlakkig beschouwd, kleine onderdeel besteedde ik gaarne wat meer aandacht. Het is immers belangrijk de bijen zo weinig mogelijk te storen en warmte- en bijenverlies zo veel mogelijk te voorkomen, alles netjes en goed te houden en bovendien gemakkelijk in de bijen te kunnen werken. Het moet een lust blijven en geen last. Voor het welzijn van bijen en imker raad ik u dan ook aan bedekking met kleedjes en voor voeren een voerplank met gat even achter het midden en voor het reizen een reisraam.

Het is me nog steeds een raadsel waarom de handelaren steeds een viltkleedje aanprijzen. Legt men dat op de ramen, dan is het onhandelbaar en stug, het flappt steeds terug en als het belijmd is wordt dat steeds erger. Waarom brengen ze niet, voor degenen die dat wensen, een linnen kleedje, wol- of moltonkleedje in de handel? Met hartelijke groet als steeds

DE BIJENMAN

De imker en zijn bijen

Ziezo, daar verschijnen we dan weer in de oude, vertrouwde kleur. Zeg nu zelf, rood is toch geen kleur voor de raat, geef mij maar groen! Stel je voor dat iemand het in zijn hoofd haalt om de redacteur van het Groentje op een goeie dag Roodveld te noemen!

Wij spraken over „zwermen”. Ja, het is inderdaad zoals sommige imkers mij vertelden: het is een charme van het bijenhouden als je zo nu en dan het spectaculaire verschijnsel van het zwermen meemaakt.

Het is zó, dat wij na de oorlog (ik durf niet zeggen wie ik met die „wij” eigenlijk bedoel) zeer sterk de nadruk gelegd hebben op economischer, rationeler bijenhouden, al dan niet met succes!

Natuurkunde is wel niet mijn sterkste zijde, maar ik herinner me dat er een wet is die luidt als volgt: „actie is reactie”. Een klein wetje, maar gemakkelijker te vatten dan onze echte papieren wetten en zeker zo dwingend. De reactie is dus deze, dat een groep echte liefhebbers zegt: jongens, luister eens, laten we nu eens weer de sport om de sport doen, niet altijd om die centen. Ze hebben natuurlijk voor een goed deel gelijk. Van de andere kant zeg ik, een combinatie van de voordelen is ook niet gek.

Ik geloof niet dat we veilig zitten als we alleen het amateurisme, de liefhebberij propageren. U gelooft toch niet dat de regering consulenten, leraren en assistenten aanstelt voor een liefhebberij!

Er zijn gelukkig ook nog pessimisten die zeggen: „als er meer honing komt, worden we die weer niet kwijt.”

Het beetje honing dat wij in Nederland produceren kan ruimschoots in het binnenland worden geconsumeerd, maar de Nederlanders eten geen honing. Waarom niet? Is zij te duur? Niet goed voor de lijn? Welnee! Ze kennen het produkt niet. Wij maken geen reclame! Dat kunnen we trouwens niet, want:

1. We hebben er geen geld voor.
2. Als we het zouden doen moeten we 5 maanden van het jaar „nee” verkopen omdat we niet genoeg hebben. Er zijn particuliere ondernemingen, die nu en dan eens een folder laten drukken — en wát voor een folder! — en ze hebben nog succes ook.

Wanneer wij honderd imkers zouden vragen of zij één gulden per jaar over hebben voor doelmatige reclame voor honingverkoop, hoeveel gulden zouden we dan wel niet bij elkaar krijgen?

Ik wil de eerste gulden storten. Zijn er nog meer? Ik bedoel vooral niet, dat de honing dan via een of andere organisatie afgezet moet worden. De verkoop kan rustig op de oude voet — praten we lekker niet over — voort gaan. We zullen alleen wat meer moeten produceren. Daar zijn we dan weer bij de bedrijfsvoering, waarvan het zwaartepunt ligt bij het zwermen.

Het zwermen

Dit nu zal beginners niet duidelijk zijn. Voor hen volgt hier dan de verklaring. De eerste zwerm (die met de oude koningin, ook wel voorzwerm, brandzwerm of bromzwerm genoemd) wordt gevolgd door de eerste nazwerm, dan vaak door de tweede en derde nazwerm. Elke zwerm neemt ongeveer de helft van de aanwezige bijen mee. U voelt wel: de laatste helftjes zijn maar baby's meer.

Om een paar druppeltjes nectar te verzamelen, moet een bij heel wat doen, daar gaat veel tijd in zitten. Hoeveel bloemen ze moet bezoeken om bijv. één mil-

ligram op te nemen, kan ik niet zeggen. Dat hangt af van de bloemsoort, de grondsoort, de weersomstandigheden, de tonglengte, de activiteit van de bij en misschien nog van tal van andere factoren. Zo zal ook het aantal vluchten per dag afhangen van enige der reeds genoemde punten en van bijv. de afstand, de windkracht.

Nectar bevat gewoonlijk 30—70 pct water; honing bevat maar een goede 20 pct water. Zo snapt u dat van drie druppels nectar vaak maar één druppel honing overblijft.

Nu heb ik wel eens gehoord dat een bakker geen gebakjes lust maar van de bijen kunnen we dat niet zeggen, die gebruiken zelf nogal wat honing. Ziet u het? Met een handjevol bijen heb je in een week tijd geen veertig pond honing bij elkaar (hoeveel druppeltjes zouden dat zijn?). Hoeveel weken „honingt” „het” in Nederland per seizoen?

En van dat handjevol bijen moeten de duim en de wijsvinger altijd thuis zijn om het huishouden op dreef te houden.

Wie dus veel honing wil winnen, moet het zwermen in de hand hebben. Men kan dit op verschillende manieren doen. Zaak is echter dat:

1. alle volken voor de zomerdracht sterk zijn en een jonge, liefst leggende koningin hebben.

2. alle volken over voldoende frisse raten beschikken om de oogst op te bergen.

Het tijdstip van de zomerdracht is dus ons uitgangspunt. Misschien merkwaardig, dat het beginpunt achteraan ligt.

Ik noem u een paar werkwijzen: separeren, Snelgrove, afzonderlijke jonge moers telen, kunstzwermen maken. Over de kunstzwermen en speciaal één daarvan wil ik iets meer zeggen, n.l. de veger. De andere kunstzwermen wil ik nu liever niet bespreken omdat naar mijn overtuiging die voor dit doel niet zo geschikt zijn.

In het kort:

Hoe maak ik een veger?

- a. Neem een zesraamskastje waarin een uitgebouwde raat hangt.
- b. Zoek de koningin uit het volk en sla haar met bijen en al van het raam waar ze op zit in de zesramer.
- c. Sla er nog 5 ramen met bijen bij af in het kleine kastje.
- d. Vul de zesramer aan het uitgebouwde raten of kunstraten.
- e. Zet het nieuwe volkje naast het oorspronkelijke.

Wat moet er met het „oude” volk gebeuren?

Het gemakkelijkste is als er nog geen doppen zijn aanwezig. De bijen voelen zich spoedig moerloos en beginnen meestal na één dag redcellen aan te zetten. D.w.z.: larven, die ongeveer 2 dagen oud zijn, krijgen koninginvoedsel en een bijpassende wieg (soort moerdpot).

De normale ontwikkeling van de koningin duurt ongeveer 16 dagen; 5 dagen zijn al voorbij. Twaalf dagen na het wegnemen van de oude koningin kan er dus een jonge zijn.

Op die twaalfde dag moet men laat in de middag of

tegen de avond alle doppen wegbreken. Dit is een se-
cuur werkje want als 1 dop blijft zitten gaat het mis:
men krijgt een zwerm.

Het beste is daarom alle ramen af te schudden, zodat
men bij het zoeken naar de redcellen niet gehinderd
wordt door bijen.

Wanneer men al zijn volken op dezelfde dag op de-
zelfde manier behandelt, bespaart dit natuurlijk een
hoop tijd (dit terloops). *Houd het volk met de jonge
moer nog een paar dagen in de gaten op de middag-
uren. Het wil nog wel eens voorkomen, dat er een
zgn. bruidszwerm afkomt. In voorkomend geval eerst
de ramen nog eens inspecteren op mogelijke doppen
en de zwerm 's avonds terug geven.

Wanneer er al zwermcellen waren aangezet toen u
de moer uitving, dan kunt u die zwermcellen ofwel
wegnemen ofwel laten staan. Laat u die staan, dan
moet de ouderdom bepaald worden. Het wegbreken
van de overtollige doppen regelt u daarnaar. Begin-
ners kan ik dit niet aanbevelen. U verliest bovendien
het voordeel, dat u alle volken gelijktijdig kunt be-
handelen.

Wanneer legt de jonge koningin?

Als algemene regel kunt u stellen: als het broed van
de oude koningin is uitgelopen. Dat is dus 3 weken
nadat u haar hebt uitgevangen. Aan het gesloten
broed kunt u het gemakkelijkst constateren of de moer
inderdaad goed is. We nemen de controledatum daar-
om 1 maand na het maken van de veger (kunst-
zwerm).

Wanneer moeten we dus de veger maken om honing
te winnen? De lezer kan dit zelf nagaan uit het bo-
venstaande.

Ons eerste werkbezoek

Eerlijk gezegd ben ik wat achtergelopen op het sche-
ma van het decembern timer. Nu volgt daarom nog
in het kort ons eerste werkbezoek.

Tijdstip: tweede helft van maart bij goed vliegweer.

Waar kijken we naar?

1. Is er nog voldoende voer? De hoeveelheid die nodig
is hangt af van de eerste dracht. Zonodig voeren: 2
suiker op 1 water.

2. Is de moer goed? Kijk naar het gesloten broed. Is
er geen broed, hang dan een raam met jong broed
van een goed volk in het dubieuze volk. Als het du-
bieuze volk werkelijk moerloos is, dan worden er op
het ingehangen jonge broed redcellen gebouwd. Kijk
daar een dag of vijf later naar. Is het fout, dan moet
dit volk verenigd worden met een moergoed volk. In
het voorjaar kunt u volken zonder risico gewoon bij
elkaar voegen.

3. Zijn er abnormaal veel doden?

Stuur een monster van een paar honderd bijen naar
uw rijksbijenteeltconsulent. Schrijf een briefje met al-
le bijzonderheden die u waarneemt en verzendt het ge-
heel zó, dat er geen literaire hutspot met bijen ont-
staat.

Noteer uw werktijd!



Officiële mede- delingen

JAARVERSLAG VAN DE SECRETARIS OVER 1958

Ontwikkeling der volken, dracht.

De overwintering der volken was
over het algemeen goed maar de
voorjaarsontwikkeling was traag.
Van sommige plaatsen werd gebrek
aan stuifmeel in het voorjaar ge-
meld.

De oogstresultaten waren zeer ver-
schillend. De voorjaarsdracht va-
rieerde van vrijwel niets tot 40 pond
per volk, de zomerdracht was over
het gehele land matig, zeker niet
meer dan 10 pond per volk al wa-
ren er ook streken waar men ge-
makkelijk 20 pond en meer haalde.
De heide leverde in sommige stre-
ken niets op, op de Veluwe werd
evenwel op sommige plaatsen 30
pond per volk en meer geoogst en
er was vrij veel goede raathoning.
Over het geheel genomen kunnen we
zeggen dat voor de een 1958 een
slecht jaar was, voor de ander was
het vrij goed.

Onderwijs en voorlichting.

Er werden in het verslagjaar 23 cur-
sussen en 40 lezingen met rijks-
en verenigingssubsidie gegeven.
De Voorlichtingsdienst gaf in vele
afdelingen voorstellingen van de
Nederlandse sprekende kleurenge-

luidsfilm „Bijenhouden met suc-
ces". De afdelingen, die deze prach-
tige film nog niet zagen, wordt aan-
geraden een gratis vertoning bij de
consulent aan te vragen.

Markten.

Op de voorjaarsmarkten werden on-
geveer 175 volken aangevoerd. De
prijzen voor kastvolken liepen van
f 15,- tot f 40,-; korven van f 15,-
tot f 35,- en zesramers van f 15,-
tot f 20,-.

De aanvoer op de zomermarkten
was ongeveer 500 volken, prijzen:
kasten f 25,- tot f 45,-; korven
f 10,- tot f 25,-.

De aanvoer op de najaarsmarkt
te Eerbeek was ongeveer 60 volken.

Ledental.

Aan het eind van het verslagjaar
was het ledental 8103, het aantal
afdelingen 287.

De afdeling Donkerbroek smolt sa-
men met Jubbega; Siddeburen met
de naburige afdelingen; Nijkerk met
Nijkerkerveen. De afdelingen Die-
ver, Oldenzaal, Lemele, Dussen en
Berg aan de Maas werden opgehe-
ven; het doet ons genoegen melding
te kunnen maken van de oprich-
ting van de afdeling Obbicht.

Imkersdag.

De Imkersdag te Valkenburg werd
bezocht door ongeveer 600 deelne-
mers.

Nationale Honingtentoonstelling.

De kwaliteit van de inzendingen was
over het algemeen buitengewoon
goed te noemen, maar het aantal
deelnemers kon groter zijn.

Honingprijzen.

In de honingprijzen kwam niet veel
verandering. Op de bekende honing-
markten waren de prijzen ongeveer
als volgt:

Voorjaars- en zomerhoning f 1,50
tot f 2,-;
Zomerraathoning f 2,- tot f 2,50;
Heideraathoning f 3,-;
Heideslingerhoning f 2,- tot f 2,25,
alles per pond.

Bijenweide.

De Flevopolder leverde in het ver-
slagjaar de eerste oogst aan kool-
zaad-, moerasandijvie- en zeeaster-
honing.

Bespuitingsschade.

De imkers verzuimen nog steeds
om bespuitingsschade onmiddellijk
aan de consulent te melden. Te oor-
delen naar het aantal meldingen
was de schade gering. Van enige
afdelingen kwamen uit de Flevopol-
der sombere berichten binnens. Aan
het reizen naar de bespuittingsgebie-
den zit altijd risico vast. Laten we
trachten dit risico door de voortref-
felijke zorgen van de heer Wietsma,
de activiteit van de Bespuittingscom-
missie, maar vooral ook door de
grootst mogelijke zorgvuldigheid van
de imkers zo veel mogelijk te be-
perken.

Komkommerkwesie.

In de loop van het verslagjaar bleek
dat we juridisch niet zo sterk staan
als we wel zouden wensen. De ge-
leerden zijn het over het al dan niet
schadelijk zijn van de bijen voor de
komkommerteelt niet eens. Het is

te betreuren dat de telers zelf weinig doen om schade te voorkomen. Er is echter — noodgedwongen — een toenemende neiging om de kwesties in onderling overleg te regelen.

Mijtsiekte.

Ondanks de krachtige bestrijding door de rijksbijenteeltconsulent moest in het verslagjaar het aantal gemeenten waarvoor een vervoerverbod geldt, wederom worden uitgebreid.

Verzekering.

Er werd in het verslagjaar bijna f 4.000,— aan schadevergoedingen uitgekerd voor brand, diefstal-, vervoers- en W.A.-schade.

Suikerprijs.

Tijdens de najaarslevering werd de prijs door de regering met 6 cent per kg. verhoogd. Bedrijfsraad en hoofdbestuur bereikten dat deze verhoging voor de bijensuiker levering najaar 1958 ongedaan gemaakt werd.

Koninginneteelt.

Op Schiermonnikoog is thans een stal Krainers die onder voortdurend toezicht van de Commissie voor de Koninginneteelt staat. Vooral in Twenthe is een prijzenswaardige belangstelling voor de teelt van Krainers te constateren.

Algemene opmerkingen.

De teruggang van het ledental zette zich, hoewel in mindere mate, voort. In Drente was voor 't eerst een geringe stijging van het ledental waar te nemen. Niet minder dan 58 afdelingen meldden een stijging van hun ledental en een 54-tal afdelingen wist het ledental op het oude peil te handhaven. Dit geeft voedsel aan de hoop dat het dieptepunt van de daling in zicht is.

Commissie afd. Handel:

A. H. v. d. Berg;
B. Th. Kinkelaar;
J. Timmermans.

Commissie Koninginneteelt:

H. J. Lohuis
W. Bakker, Schoolkade 151, Musselkanaal;
J. de Ruiter, Plataanweg 13, Assen;
A. H. van den Berg.
Adviseurs: De rijksbijenteeltconsulenten.
Het koninginneteeltstation van de vereniging is gevestigd op het eiland Schiermonnikoog.
Beheerder is dhr. H. Kruyer, Middestreek 60, Schiermonnikoog.

Bespuitingscommissie:

A. S. Planting;
Tj. Stienstra, Pinkstraat 18, Leeuwarden;
H. G. Maagendans;

BIJENKROEG

*Waar geen water
in de nabijheid
van de bijen,
is zeer nuttig en
gemakkelijk zelf te
maken. Veel bezoek
wijst in het algemeen
op weinig dracht.*

(Foto:
A. H. v. d. Berg)



Dr. A. F. H. Besemer, Hartenseweg 12, Bennekom. Tel. 252 (08379).
Adviseurs: De rijksbijenteeltconsulenten.

Bespuitingsschade moet onmiddellijk telefonisch aan de betreffende rijksbijenteeltconsulent worden gemeld. Daarna dient men direct een monster van een paar duizend bijen, verpakt in een stevige doos, aan de consulent te zenden. Afzonderlijk, geen brief insluiten. Verzend tegelijk met het monster bijen een brief aan de consulent met vermelding van alle gegevens, die van belang kunnen zijn. Deze commissie werkt ook aan de wettelijke regeling van het spuiten.

Bibliotheekcommissie:

Prud. de Bruine;
J. A. van der Zwaard.
Adviseurs: De rijksbijenteeltconsulenten.
Bibliotheek:
Adres: Bijenbibliotheek, Bibliotheek Landbouwhogeschool, Generaal Foulkersweg 1, Wageningen.
Catalogus verkrijgbaar aan dat adres. Prijs 40 cent, per postwissel te voldoen, niet per giro en geen postzegels.
Boeken kunnen worden aangevraagd aan hetzelfde adres. De toezending geschiedt franco, terugzending moet ook franco geschieden. Terugzending binnen drie weken. Tegen het einde van die termijn kan men zo nodig verlenging aanvragen.

Juridische Commissie:

Mr. L. R. J. ridder van Rappard;
H. G. Maagendans.
Adviseurs: De rijksbijenteeltconsulenten.
Deze commissie behandelt alle juridische problemen en zij werkt aan het **bijenrecht** in het nieuwe burgerlijke wetboek.

Commissie van Redactie:

A. Vink;
A. S. Planting;
B. A. van der Sande, Javaplein 10, Nijmegen. Tel. 22878 (08800).
Adviseurs: De rijksbijenteeltconsulenten.
Redacteur: R. P. Groenveld.

Maandschrift:

Het maandschrift wordt gratis aan alle leden toegezonden.
Vragen worden gratis beantwoord in het Maandschrift. Enige dagen na ontvangst van de vraag, ontvangt de vraagsteller schriftelijk antwoord.
Speurbijtsjes van leden worden tegen verlaagd tarief opgenomen.

Commissie Examen Praktisch Imker:

A. S. Planting;
A. H. van den Berg;
A. T. van den Brink, Hartenseweg 29, Renkum. Tel. 228 (08373);
H. van Gool, Arendlaan 24, Tilburg;
J. H. Ruger, Wageningsestraat, Zetten.
Het examen staat onder toezicht van de rijksbijenteeltconsulenten. Het examen wordt gewoonlijk afgenomen in juni te Wageningen. De bezitters van het diploma kunnen in aanmerking worden gebracht voor het leiden van cursussen voor beginners.
Examengeld: f 10,—. Voor het diploma worden geen extra kosten in rekening gebracht. Betaling van het examengeld uiterlijk 1 april op postrekening 846801.

Jury Honingtentoonstelling:

Mej. H. G. Mansveld, van Calcarlaan 14, Wassenaar. Tel. 9331 (01751);
J. van Aarst, Vossenlaan 23, Bennekom;
H. van Gool, Arendlaan 24, Tilburg. Tel. 04250-30202.
De tentoonstelling wordt gehouden tegelijk met de jaarlijkse Imkersdag.

AFD. ZOETERMEER

In het bijzijn van de weinige leden die Zoetermeer, na de invoering van het zgn. bijverbod nog heeft behouden, heeft het hoofdbestuur, de heer A. Vink, aan de heer J. C. Swart de gouden verenigingsmedaille uitgereikt in verband met zijn 50-jarig lidmaatschap. De heer Vink deed dat in een toespraak, waarin de betekenis van de heer Swart als imker en als bestuurslid tot uitdrukking kwam. Vele zeer persoonlijke gegevens en ervaringen werden naar voren gebracht, die de heer Swart als imker, als bestuurslid, maar bovenal als mens tekenden.

De secretaris, de heer Lenkeek, bood de heer Swart met een toepasselijk gedicht een vierkleuren-ballpoint aan.

In het dankwoord van de jubilaris kwam tot uiting hoe hem het wel en wee van de vereniging en „zijn afdeling“ ter harte ging. Hoewel thans reeds in de 70, hoopte hij nog mee te maken dat de bijenteelt, vooral in Zoetermeer, haar oude glorie zou terugkrijgen.

Nog geruime tijd werd onder aangename kout en onder het nuttigen van een consumptie doorgebracht. Dat verleden, heden en toekomst in dat gesprek veel tijd vroegen is vanzelfsprekend.

AFD. ENSCHEDE

Jaarvergadering maandag 2 februari. Tijdens deze vergadering, welke door de heer Gorter als voorzitter werd geopend, werden de agendapunten vlot afgewerkt. De aan de beurt van aftreden zijnde bestuursleden werden alle herkozen, n.l. de heren Bel, Pannekoek en Reith.

Vervolgens kreeg de heer J. de Haan uit Assen gelegenheid een lezing te houden over zijn fabrieksmethode. Na eerst verschillende bedrijfsmethoden onder de loep te hebben genomen, o.a. die van de oude korfimker, de stapel en omhangmethode, kwamen we via de Snelgrove en Aalster, terecht op de Fabrieksmethode. Welke naar bleek, zijn oorsprong vond in de methode van Snelgrove, terwijl ook die van de korfimker er niet geheel vreemd aan was, door niet jaar op jaar de oude moeder door een nieuwe te vervangen, maar deze juist het voornaamste werk te laten doen, terwijl de bezwaren van Snelgrove zoveel mogelijk ondervangen werden.

Na een uitvoerige uiteenzetting werd er van de gelegenheid om vragen te stellen gretig gebruik gemaakt. Deze werden door de heer de Haan alle naar genoegen beantwoord.

Aan het eind van deze discussie besloot de heer Gorter, met een dankwoord aan de spreker, deze prettige en leerzame avond.

L. ASCHERMAN.

AFD. KAMPEN E.O.

Afd. Kampen e.o. hield op 30 januari haar jaarvergadering. Ondanks mist en gladde wegen waren toch nog 25 leden aanwezig. In zijn openingswoord memoreerde de voorzitter o.a. dat 1958 wel geen honingjaar genoemd kon worden, doch dat de mooie herfstperiode toch nog wel wat heidehoning heeft opgeleverd. Hij gaf de leden de raad hun volken dit voorjaar terdege in de gaten te houden, daar vanwege de zachte herfst er een late broedontwikkeling in de volken heeft plaats gehad, terwijl de afname van najaars-suiker maar matig is geweest.

De heer J. v. d. Spoel bracht verslag uit van de algemene vergadering. Uit het verslag van de penningmeester bleek, dat de financiële positie van de afdeling er niet beter op is geworden. Het ledental bedroeg per 1 januari 56. De heren J. Beelen en J. v. d. Spoel werden resp. als voorzitter en 2e secretaris herkozen, terwijl als secretaris werd gekozen W. Slot; adres: Hanzelaan 191, Kampen. (Laatstgenoemde functie was vacant wegens vertrek van de heer F. S. Dijkstra.) Allen namen hun benoeming aan.

Hierna volgde uitreiking van de diploma's

aan de geslaagden van de cursus voor beginners. Afgevaardigde naar de algemene vergadering werd J. v. d. Spoel; plaatsvervanger J. Westera. De verloting die hierop volgde viel weer goed in de smaak. Voor het eventueel door de afdeling te stichten centrale bijenpark gaven zich enkele leden als gegadigden op.

In zijn sluitingswoord deelde de voorzitter mede, dat in maart nog een vergadering zal worden gehouden, waarop dan ook over het reizen naar het koolzaad in oostelijk Flevoland kan worden gesproken.

AFD. APELDOORN

Ledenvergadering 6 februari 1959. Deze begon onder leiding van de heer U. Linstra bij ontstentenis van de voorzitter, die door de weersomstandigheden gedwongen, iets later ter vergadering verscheen. Na een welkomstdoor aan leden, gasten en pers, en na afhandeling van de gebruikelijke agenda, gaf de voorzitter het woord aan de heer J. van Aarst voor een inleidend woord over de film „Bijen te huur“. Spreker begon met te wijzen op de noodzaak van het gebruik van bijen bij de enorm grote uitgestrektheid van de velden gewassen in de U.S.A. Door de intense bewerking van de bodem en de bespuiting met insecticiden zijn in de loop der jaren van de oorspronkelijke bestuivers, o.a. met name de niet bloemvaste hommels en de wilde bijen, massa's verloren gegaan. Hierbij ging spreker uitvoerig in op de levenscyclus der hommels, hetgeen voor ons imkers zeker de moeite waard was, iets meer over het gedrag dezer diertjes aan de weet te komen. Ook werden proeven genomen met bestuiving per vliegtuig, waarbij uiteraard het verzamelen van stuifmeel vooraf diende te gaan, wat de kostprijs der producten belangrijk deed stijgen. Spreker haalde enkele frappante voorbeelden aan van de noodzaak van bestuiving door bijen, waarbij door de telers belangrijk grotere opbrengsten van de oogst werden verkregen. Hierdoor nam de vraag naar bijen bij teeltgewassen toe en dat leidde ertoe, dat imkers zich gingen toeleveren op de verhuur van bijen. Het gaat erom in het voorjaar een maximum aan jonge en koninginnen te kweken. Hiertoe lenen zich inzonderheid de meer zuidelijke streken van Amerika, waar reeds begin januari voldoende drachtplanten groeien om de ontwikkeling der volken sterk te beïnvloeden. Hiernaast ontstond tevens de handel in zgn. „package bees“ waarbij de bijen aan kwekers verzonden worden in plastic verpakking en geleverd worden per kilogram gewicht, speciaal naar de noordelijke streken, waar door de lange winters het overhouden van bijen in verband met het mede te geven voor tot 60 kilogram honing toe) een kostbare maatregel is. Nadat de bijen hier door bestuiving hun plicht gedaan hebben, laat men ze aan hun lot over om bij een volgende bloei nieuwe „package bees“ te kopen (goedkoop!).

Het meest voorkomende ras dat in Amerika gebruikt wordt is de Italiaanse bij met daarnaast de Carnica en enkele andere in mindere mate.

Mede door de verhelderende toelichting van de heer van Aarst gaf deze film een duidelijk voorbeeld van deze Amerikaanse wijze van imkeren en de voor ons ongekende uitgestrektheid van de prachtige bloeiende velden met gewassen. Na de pauze werd de film „Rapsodie in fruit“ gedraaid, zijnde een schitterende ontspanning, met in de hoofdrol de bekende acteur Ceas Laseur.

Na afloop werden nog enkele vragen gesteld, speciaal over ondervindingen met hommels door imkers opgedaan, waarop verklarende toelichtingen door de heer van Aarst werden gegeven.

In een slotwoord dankte de voorzitter de heer van Aarst voor de interessante en leerzaam gegeven voordracht en mocht deze een dankbaar applaus van de aanwezigen in ontvangst nemen.

AFD. ELSPEET

Door de jaarvergadering op 21 januari werd de secretaris-penningmeester bij acclamatie herkozen. Uit het jaarverslag bleek dat er door de leden nogal flink honing gewonnen is, vooral van de moerasandijvie in de polder. De Betuwe was matig, terwijl er behoorlijk heidehoning geoogst is. Voor plaatsing in de Betuwe en polder bleek goede belangstelling, p.m. 50 volken werden opgegeven. Materiaal werd gezamenlijk besteld; door de leden werden gratis prijzen beschikbaar gesteld die bij opbod verkocht werden en behoorlijk geld opbrachten.

W. REEZIGT, secr.

AFD. WOLVEGA

Op 26 januari hield de afdeling haar jaarvergadering. De aftredende bestuursleden de heren Th. Baas en C. Plaatsman werden bij acclamatie herkozen. Tot leden der kascommissie werden benoemd de heren W. Meijer en H. Veenstra. Na deze agendapunten volgde een causerie door voorzitter Baas over „De toekomstmogelijkheden der imkerij“, waarna hierover een aangename gedachtenwisseling plaats had. Over het algemeen is men het er over eens dat zowel het passief zijn van de jeugd als wel de onmogelijkheid voor bewoners van nieuwbouwhuizen om bijen te houden de hoofdoorzaken zijn dat het aantal bijenhouders achteruit gaat. Na nog op aangename wijze diverse onderwerpen te hebben besproken als suikerprijs en suikerlevering, verzekering, het reizen naar de nieuwe polder, enz., sloot de voorzitter de vergadering, die wel wat beter bezocht had kunnen zijn.

AFD. AMERSFOORT

Op 23 januari kwam de afdeling ter jaarvergadering bijeen, slechts eenderde der leden heeft van deze leerzame en aangename avond genoten.

Enige leden met ervaring op dat gebied bespraken het reizen met de bijen, de honingopbrengst, de gemaakte verkoopprijzen, enz.

Voor het aftredende bestuurslid, de heer Frans, die zich niet herkiesbaar kon stellen, werd gekozen de heer G. H. H. Zandvoort.

Enige leden gaven het bestuur in overweging viermaal per jaar te vergaderen en de contributie op f 8,— te brengen, te betalen ineens of per kwartaal. Algemeen was men van mening dat het beter was als de contributie in de zomer geïnd werd.

HET BESTUUR

AFD. CULEMBORG

De hoofdschotel van onze jaarvergadering op 19 januari is de organisatie van de filmavond waarop de Caltexmaatschappij ons de volgende films aanbiedt: Avontuur in West-Australië. ABC van de Dieselmotor. Bijen te huur. Reis door Afrika. De leden zullen honing beschikbaar stellen voor een gratis verloting. De leden besluiten ter versteviging van de kas f 3,— extra te betalen boven de contributie van f 5,—. Een der leden gaf een gift van f 7,—.

Vorig jaar maakten bijna alle leden met hun dames een uitstapje naar de Posbank, voor dit jaar zal elk lid een reisje op papier zetten en wat ons het beste lijkt daar gaan we met de dames naar toe.

MEJ. A. G. GUTTE, secr.

AFD. BUNNIK-HOUTEN

Eind december werd de eindles gehouden van de cursus Sorteren en Verpakken van Fruit. Aan 12 cursisten werd het diploma uitgereikt door dhr. J. v. Donk van het Rijkstuinbouwconsulaat Utrecht. Inmiddels is begonnen aan 'n cursus Ziektebestrijding in de Fruitteelt en een cursus voor beginnende imkers zal weer aangevangen in maart. Opgaven bij Achterdijk 26, Bunnik.

De jaarvergadering werd gehouden 16 januari j.l. De aftredende bestuursleden, mej. H. F. C. Meems, Bunnik; H. de Kruif, Houten en J. Bötzel, Cothen, werden herkozen. De omzet van het depot van imkersartikelen bij dhr. Witjes bedroeg ruim f 1100,—. Besloten werd de verhuurprijs volken voor de fruitteelt te verhogen. Ook de suikerprijs werd van alle kanten besproken, terwijl besloten werd ook de drachten in de nieuwe Flevopolder te benutten. De jubileumavond

heeft een batig saldo gegeven. Tot slot was er een gratis verloting en gratis worstbrood, wat bijzonder in de smaak viel. Deze winter zal tevens verder gewerkt worden aan de eigen afdelingsvlag, terwijl de leden hun fiat gaven aan de plannen voor 1959. De opkomst was behoorlijk goed. De voorjaarsvergadering zal begin april gehouden worden. C. P.

AFD. LEERSUM E.O.

Leersum hield op 6 februari j.l. zijn jaarvergadering. Voorzitter G. v. Woudenberg verheugde zich over de zeer goede opkomst. Ook secretaris C. v. Kralingen was tevreden over 1958. Er werd een beginnerscursus gehouden, een cursus voor gevorderde imkers is aangevangen, terwijl het ledental steeg van 22 tot 27. De aftredende bestuursleden werden herkozen, zijnde G. v. Woudenberg, Leersum en J. v. Amerongen uit Wijk bij Duurstede. Als nieuw bestuurslid werd benoemd dhr. J. C. Tanis uit Amerongen. Een commissie van toezicht voor de bijenteeltcursus werd benoemd, terwijl ook besloten werd weer een depot voor de afd. Leersum in te stellen bij het bestuurslid A. J. Stijn. Verder was er interesse om deze zomer enige excursies te maken. Na de pauze sprak dhr. C. Pater Jzn. over de drachtmogelijkheden op het fruit en de nieuwe Flevopolder, alsmede hoe onze Nederlandse honing te verpakken en in de handel te brengen, waarbij spreker een demonstratie gaf van wat er op dit terrein te bereiken is. C. P.

AFD. SCHOUWEN-DUIVELAND

Op 31 januari j.l. hield onze afd. haar jaarvergadering. Bij afwezigheid van de voorzitter, de heer C. A. Hartog, opende de wnd. voorzitter, de heer C. O. J. Hendrikse de vergadering. In zijn openingswoord haalde de wnd. voorzitter vele herinneringen op van de ups en downs onzer vereniging (die deze maand 35 jaar bestaat) o.a. de moeilijke jaren van de oorlog en voor ons nooit te vergeten de jaren na de ramp van 1 febr. 1953. Ook heeft de vereniging wel successen geboekt wijzend op het kastje met medailles. Voorts herinnerde spr. er aan dat we juist deze dag 6 jaar geleden ook vergaderden en belangrijke besluiten namen

om medewerking te verlenen aan de tentoonstelling van de Z. L. M. Doch dat toen dezelfde nacht de ramp kwam en ons eiland overspoelde. Voorts heette spr. de heer v. Willegen ass. der Rijksbijenteeltconsulent hartelijk welkom. De beschelden van de penningmeester werden in de pauze gecontroleerd door de heren v. d. Sluis en v. Oeveren en in orde bevonden. De periodiek aftredende bestuursleden, de heren C. A. Hartog, St. J. Priemis en J. Fluyt werden allen herkozen en namen hun benoeming aan. Verder werd er besloten om ir. Mommers weer te vragen onze 2-daagse excursie op het eiland te leiden. Ook waren er enige leden die voorstelden een bezoek aan de proefbijenstand „Ambrosiushoeve” te Tilburg te brengen. Verschillende leden voelden voor dit plan en er werd besloten hierover nog een circulaire rond te sturen. De heer de Vos werd benoemd tot afgevaardigde ter algemene vergadering, plaatsvervangend de heer v. d. Velde. Tijdens de rondvraag sprak de heer van Willegen nog over de mijtziekte. J. FLUIJT, secr.

AFD. ROTTERDAM

Op 13 februari hield de heer A. H. v. d. Berg uit Egmond-Binnen voor onze afdeling een zeer geslaagde lezing over rasverbetering in de bijenteelt, een lezing die met grote interesse werd aangehoord. Na de vele sombere berichten over suikerprijs en komkommerswesties betekende deze avond voor onze leden een onverwacht opfrissertje. De heer v. d. Berg heeft op enthousiaste wijze een nieuw perspectief geopend en we zijn overtuigd dat verscheidene leden de geschetste richting in zullen slaan. De opkomst had groter kunnen zijn, hoewel de vaste kern toch weer aanwezig was. Het volgend jaar hopen we de heer v. d. Berg nogmaals te mogen beluisteren. De secretaris

AFD. HIERDEN

De afd. Hierden hield op 21 jan. j.l. een jaarvergadering. Hierin hield de heer v. Aarst een bijenpraatje en werd

door hem een Amerikaanse bijenfilm getoond. Op het praatje volgde een geanimeerde bespreking.

Op 18 febr. was er opnieuw een ledenvergadering, waarin de heer Verhoeven uit Beekbergen op de hem eigen prettige wijze het onderwerp: „Koninginneteelt en het maken van kunstzwermen” behandelde. Hij ontwikkelde zijn eigen methode hierbij, doch besprak ook uitvoerig de overige methoden. Spreker ziet niet veel hell in het veredelen van bijen. Onze bijen zijn voldoende wintervast, ze dragen goed onder goede omstandigheden. Wat wil men nog meer? Alle bijen zijn immers op zijn tijd steeklustig.

Spreker behandelde ook nog veredelingsmethoden. Op het onderwerp volgde een zeer geanimeerde discussie. De heer Helderman werd aangewezen om contact te zoeken met de contactman der vereniging in de Flevopolder. Te zijner tijd zullen de leden opgeven hoeveel volken er naar 't koolzaad zullen reizen.

De voorzitter dankt spreker en aanwezig voor hun medewerking.

P. BODDINGIUS, secr.

AFD. OBBICHT

Op 17 januari hield onze jonge afd. „De Bijenvrienden” een zeer geslaagde bijeenkomst ten huize van de heer Willems. Gezien de tractatie bij de koffie wordt mevrouw Willems een ernstige concurrente voor de bakwedstrijd der a.s. Honingtentoonstelling!

De heer van Os uit Maastricht vertoonde de films Het Zonnevolk, Bijenhouden met Succes en na de pauze en de gelegenheid tot het stellen van vragen Het invriezen van groente en fruit. Goed fruit vindt z'n weg en speciaal voor de dames 'n Ideale keuken.

Na nog wat gepraat te hebben over diverse de bijenteelt betreffende problemen als mijtziekte, vervuiling, sloot de voorz. deze vergadering die zich kenmerkte vooral door de prettige, huiselijke en vriendschappelijke sfeer zonder jammerklachten over dure suiker e.d.

We hopen dit jaar nog vele prettige en leerzame bijeenkomsten als deze te houden. M. PEPPELS, secr.

BIJENMARKTEN

25 april: Zenderen.

SPEURBIJTJES

- TE KOOP: 3 in goede staat verkerende Simplexkasten en 3 zesramers, waarvan 3 kasten en 6 zesramer bevolkt. Uitgebouwde broed- en honingkamers, 3 uitlaatborden, een 4 raams honingslinger en aanverwante benodigdheden. G. DE BEURS, Duinweg 18, telefoon 4151, Den Helder. Goede zesramersvolkjes TE KOOP. Bespreek tijdig. Inlichtingen: J. H. J. EVERS, Emmastraat 2, Aalst (N.-Br.) AANGEBODEN: enige 6 raams volken, Moeren 1958, C. B. VAN WIJNEN, Julianastraat 4, Poortugaal.
- TE KOOP: 2-raams observatiekast, 3 achtraamskasten en 3 vijftraamskasten, simplexmaat, CHR. JANSEN, Aamsestraat 38, Elst (O.B.)
- TE KOOP: 80 prima bijenvolken op 6 of 8 ramen. S. v. d. BOOMEN, Provincialeweg 95, Meerveldhoven (N.-Br.) Telef. K 4995-214.
- TE KOOP: 2 zesraams kastjes, 1 type simplexkast, alle nateit Krainer. Adres: A. JUNG, Udenhoutseweg 49, Oisterwijk.

WIJ KUNNEN U

alle materialen leveren die U nodig heeft voor de Bijenteelt, tegen de laagste prijzen. Vraagt onze uitgebreide prijslijst even aan. De kunstraatprijs hebben wij verlaagd tot f 7.- per kg. Voor de zuivere was betalen wij thans f 5.- per kg. Voor de goede kwaliteit ruwe was betalen wij f 1.30 per kg.

Indien de kwaliteit minder goed is betalen wij naar kwaliteit.

Tevens hebben wij nog een klein partijtje klaverhoning in bussen van 25 kg te koop. Vraagt hiervan eens prijs.

Bijenstand H. T. VAN DAM & Zn.
JUBBEGA (Fr.) TELEFOON 0 5165-382

Wendt U voor zuivere Koninginnemelk

van onberispelijke en onveranderlijke kwaliteit tegen een prijs zonder concurrentie in het volste vertrouwen tot:

LAPELLEGERIE
Henri

Apiculteur spécialisé Gueret (Creuse) Frankrijk

- TE KOOP AANGEBODEN: prima volken in ronde korven en enkele bevolkte simplexkasten. Te bevragen bij: A. RENKERS, Nijkerkerstraat 23, Hooglanderveen.
- TE KOOP: ± 40 prima bijenvolken, te leveren in 8- of zesraams kastjes bij C. VERHAGEN, Dorpsstraat 45, Veldhoven, tel. 0 4995-256.
- GEVRAAGD 25 stuks in goede staat verkerende gebruikte bijenkorven. D. J. v. OMMEREN, Harensstraat 6, Ommen.
- TE KOOP: enige kasten en korven met prima bijenvolken. C. VLAANDEREN, Goudenregenplein 52, Den Haag.
- GEVRAAGD: Inlandse bijenhoning, ruwe- en zuivere bijenwas.
- TE KOOP: 3 zeer goede W.B.C. kasten met/of zonder volk. Honing- & Waszemerij „ARKADIA” annex Chemische & Kaarsen Industrie, Lochem, telefoon K 6730-1827.
- TE KOOP GEVRAAGD: onbevolkte kasten, liefst spaarkasten, zes-ramen en trio-kwekkasten. Fr. SCHUURMAN, Oosterlaan 49, Driebergen.
- TE KOOP: 5 prima bijenvolken in V.S.-kasten met dubbele broedkamers en uitgebouwde raten. Te bevragen bij G. A. EPPINK, Secr. Afd. Dordrecht, Dubbelsseijlaan 63, Dubbeldam.
- WELKE IMKERVRIEND heeft voor mij een stukje heide of bos te koop om er een woning op te zetten voor twee personen, bejaarde leeftijd. (Liefst Velluwe). Adres Burgm. v. Engelenweg 89, G. J. HOOGBERS, Kampen.
- TE KOOP een prima honingslinger en handkolbtoestel, BEENS, Vollenhovepark 21, Driebergen.
- TEVENS nog te koop 8 bijenvolken met of zonder kast, te bevragen bij v.d. HEUVEL, Sparrenlaan 12, Driebergen.
- TE KOOP wegens ziekte 15 goed bevolkte bijenkasten, voor voldoende. J. BROEKHUIZEN, Gevers Deynootstraat 176, Loosduinen.